

PREZYDENT
MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY

**ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU
BUDŻETU MIASTA
STOŁECZNEGO
WARSZAWY
NA ROK**

2014

BEMOWO
BIAŁOLEKA
BIEŁAŃ
MOKOTÓW
OCHOTA
PRAGA POŁUDNIE
PRAGA PÓŁNOC
REMBERTÓW
ŚRÓDMIEŚCIE
TARGÓWEK
URSUŚ
URSYNÓW
WAWER
WESOŁA
WILANÓW
WŁOCHY
WOLA
ŻOLIBÓRZ

ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU BUDŻETU MIASTA STOŁECZNEGO
WARSZAWY NA ROK 2014

1. WSTĘP	7
2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY W WARUNKACH OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCI BUDŻETOWYCH	7
3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE	9
4. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY	10
5. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2014 I LATA NASTĘPNE	13
6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA.....	18
6.1. Dochody bieżące	19
6.2. Dochody majątkowe	25
6.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE	25
6.2.2. Inne dochody majątkowe	25
7. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA.....	26
7.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących	26
7.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta	28
7.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji	28
7.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej	29
7.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji	29
7.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa	33
7.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	34
7.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu	38
7.1.1.7. w zakresie opieki społecznej	39
7.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia	44
7.1.1.9. w zakresie obsługi długu i wpłaty do budżetu państwa	45
7.1.2. Założenia dotyczące wydatków dzielnic	45
7.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych	46
7.2.1. w zakresie transportu i komunikacji	46
7.2.2. w zakresie ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami	47
7.2.3. w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska	48
7.2.4. w zakresie edukacji	48
7.2.5. w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej	49
7.2.6. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego	49
7.2.7. w zakresie rekreacji i sportu	49
8. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA	49

1. WSTĘP

Założenia do projektu budżetu m. st. Warszawy na rok 2014 zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i akty wewnętrzne, w tym w szczególności:

- ustawę z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.),
- ustawę z dnia 15 marca 2002 roku o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz. U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.),
- ustawę o zmianie niektórych innych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej z dnia 7 grudnia 2012 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1456),
- statut m.st. Warszawy przyjęty uchwałą Rady m.st. Warszawy nr XXII/743/2008 z dnia 10 stycznia 2008 r.,
- uchwałę Rady m.st. Warszawy nr XLVII/1422/2008 z 18 grudnia 2008 r. w sprawie przekazania dzielnicom m.st. Warszawy do wykonywania niektórych zadań i kompetencji m.st. Warszawy,
- uchwałę Rady m.st. Warszawy z 13 grudnia 2012 r., Nr XLVIII/1301/2012 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na lata 2013-2042.

2. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY W WARUNKACH OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCI BUDŻETOWYCH

Zakłada się, iż możliwości budżetowe m.st. Warszawy w horyzoncie najbliższych lat pozostaną ograniczone zarówno w wymiarze formalno-prawnym, jak i finansowym. Ogólne ramy działania Miasta w perspektywie średniookresowej i długofalowej oraz finansowe i rzeczowe instrumenty ich osiągnięcia zostały przedstawione w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy. Budżet na 2014 rok będzie tworzony na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy na okres 2014-2042 i wykonywany przy założeniu konsekwentnej realizacji strategicznych celów i wyzwań polityki budżetowej w horyzoncie wieloletnim przy stopniowej redukcji deficytu budżetowego i ograniczeniu przyrostu zadłużenia. Konsekwentnie realizowany będzie wieloletni program inwestycyjny Miasta, w tym w szczególności nastąpi koncentracja nakładów finansowych na dokończeniu

w 2014 r. budowy centralnego odcinka II linii metra. Dużym wyzwaniem dla Miasta będzie podtrzymanie w 2014 r. tendencji ograniczania przyrostu deficytu, w celu spełnienia dwóch systemowych reguł fiskalnych określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. utrzymania dodatniej różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi oraz nieprzekraczania nowego limitu obsługi zadłużenia), a co za tym idzie ograniczenie przyrostu zadłużenia przy jednoczesnym zachowaniu prorozwojowej orientacji budżetu. Druga z ww. reguł będzie stosowana po raz pierwszy od 2014 r. Przewiduje się, że zadłużenie Miasta na koniec 2014 r. w relacji do dochodów pozostanie na podobnym poziomie, jak w 2013 roku. Nominalnie kwotę zadłużenia zakłada się na 2014 rok nieco wyższą w porównaniu z kwotą na koniec 2013 roku, w relacji do dochodów zadłużenie będzie jednak zdecydowanie niższe niż odnotowane na koniec 2011 roku. Zakłada się – zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową – iż w kolejnych latach Miasto będzie redukowało długoterminowe zobowiązania dłużne. Wobec licznych i złożonych wyzwań w 2014 r. kontynuowane będą działania optymalizujące gospodarowanie ograniczonymi środkami finansowymi, m.in. poprzez oszczędności, racjonalizację i uelastycznienie wydatków oraz poprzez optymalizację dochodów. Utrzymujące się liczne ryzyka zewnętrzne związane z nasileniem się począwszy od 2012 r. negatywnych zjawisk w gospodarce niektórych krajów strefy euro wpływają na sytuację ekonomiczną Polski, w tym Warszawy. Stanowią one źródło niepewności co do ich możliwego wpływu na budżet m.st. Warszawy na 2014 r. oraz na budżety lat następnych. W celu zminimalizowania ryzyk zewnętrznych i stworzenia warunków dla realizacji wieloletniego programu inwestycyjnego Miasta, w tym dokończenia budowy centralnego odcinka metra II linia, przy planowanej redukcji deficytu budżetowego, kontynuowane będą działania stabilizujące i wzmacniające finanse m.st. Warszawy polegające m.in. na:

- optymalizacji dochodów z opłat i taryf, w tym w ramach przyjętych przez Radę m.st. Warszawy programów w horyzoncie najbliższych lat,
- optymalizacji dochodów z podatków lokalnych w ramach stawek ustawowych,
- niezaciągania zobowiązań dłużnych rodzących ryzyko przekroczenia w latach następnych dopuszczalnego poziomu indywidualnego wskaźnika obsługi długu wynikającego z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przy utrzymaniu wskaźnika spłaty zadłużenia odpowiednio do ryzyka zmienności na rynkach finansowych,
- weryfikacji skali dofinansowania zadań niebędących zadaniami własnymi samorządu,
- tworzeniu zachęt dla mieszkańców dla rozliczania podatków w Warszawie,
- dążeniu do intensyfikacji dochodów ze sprzedaży majątku w kontekście ograniczeń formalno-prawnych budżetu wynikających z art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- maksymalizacji absorpcji środków z UE i z innych źródeł pomocowych,

- poszukiwaniu realnych, alternatywnych mechanizmów finansowania zadań publicznych (np. partnerstwo publiczno-prywatne).

3. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Podstawą konstrukcji projektu budżetu m. st. Warszawy na 2014 rok będą:

- aktualne przepisy prawne, w tym w szczególności ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. i przepisy wprowadzające tę ustawę,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa m.st. Warszawy i projekt jej edycji na lata 2014-2042,
- bieżący monitoring i analiza sytuacji finansowej Miasta na podstawie danych o realizacji budżetu,
- przewidywane przez Ministerstwo Finansów kierunki rozwoju sytuacji gospodarczej w kraju oraz prognozowane parametry makroekonomiczne przedstawione w dokumentach rządowych, w tym w zaktualizowanym Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2013-2016, w Programie Konwergencji – Aktualizacja 2013 r., w Założeniach do projektu budżetu państwa na 2014 r., w innych rządowych dokumentach strategicznych, w tym Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, przyjętej w lutym 2013 r.,
- analiza przewidywanych zmian w przepisach pod kątem ich wpływu na sytuację finansową Miasta w 2014 r. i w kolejnych latach,
- analiza uwarunkowań zewnętrznych działania Miasta w kontekście utrzymywania się ryzyk globalnych, związanych z niestabilną sytuacją na światowym rynku finansowym z możliwością ich oddziaływania na sytuację gospodarczą w kraju, a co za tym idzie na sytuację finansową Miasta w 2014 r. i w latach następnych,
- planowana absorpcja środków z Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2007-2013, jak też środków z innych programów pomocowych na dofinansowanie projektów inwestycyjnych i tzw. projektów „miękkich”.

Zakłada się, że podstawą projektu budżetu na 2014 r. będą parametry makroekonomiczne przyjęte przez Ministerstwo Finansów w zaktualizowanym Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2013-2016 w zakresie dotyczącym 2014 r., w tym w szczególności:

- dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (średnioroczna)	102,4%,
- dynamika realna Produktu Krajowego Brutto	102,5%,
- dynamika realna przeciętnego wynagrodzenia brutto	
w gospodarce narodowej	101,0%,
- dynamika nominalna przeciętnego wynagrodzenia brutto	
w gospodarce narodowej	103,5%,

- dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce 99,9%.

Projekt budżetu m. st. Warszawy na rok 2014 będzie sporządzony w cenach bieżących.

4. AKTUALNY STAN FINANSÓW M. ST. WARSZAWY

Możliwości budżetowe m.st. Warszawy w dalszym ciągu pozostają mocno ograniczone na skutek utrzymywania się istotnego osłabienia dynamiki budżetowych dochodów własnych w wyniku osłabienia koniunktury w gospodarce krajów euro i w konsekwencji Polski. Obniżenie, a nawet w niektórych przypadkach załamanie, tempa wzrostu dochodów dotyczy w szczególności wpływów ze źródeł silnie zdeterminowanych stanem koniunktury, w tym przede wszystkim z podatku od czynności cywilno-prawnych oraz z udziału w podatkach dochodowych wspólnych z budżetem państwa. Podobna sytuacja dotyczy też dochodów ze sprzedaży mienia, gdzie występuje bariera popytu. Spadek dochodów w wyniku spowolnienia w gospodarce nałożył się na negatywne skutki budżetowe zmian systemowych wprowadzonych w podatkach, w tym w szczególności w podatku PIT (niższe stawki, ulga prorodzinna).

Szacuje się, że łączny ubytek dochodów m.st. Warszawy w wyniku zmian w podatku PIT, a także na skutek zawężenia katalogu czynności objętych podatkiem od czynności cywilno-prawnych oraz w rezultacie spowolnienia gospodarczego ograniczył w sposób trwały możliwości dochodowe Warszawy o blisko 2,2 mld zł rocznie. Dochody budżetowe Miasta powiązane z koniunkturą, tj. z podatków PIT, CIT, PCC pozostają poniżej poziomu notowanego w 2008 r., tj. przed spowolnieniem i przed wprowadzeniem ulg i obniżką stawek podatkowych.

Uszczuplenie dochodów w znacznej skali na skutek skumulowania się negatywnych uwarunkowań zewnętrznych i zmian systemowych przy braku rozwiązań prawnych rekompensujących utracone wpływy implikowało konieczność podjęcia przez Miasto działań dostosowawczych po stronie dochodowej i wydatkowej budżetu.

W rezultacie negatywnych zmian niezależnych od działań władz Miasta wynik operacyjny budżetu na koniec 2012 r. - traktowany jako różnica między dochodami i wydatkami bieżącymi - zamknął się nadwyżką operacyjną w kwocie 82,4 mln zł, tj. znacząco poniżej poziomu odnotowanego w ostatnich latach.

Zmniejszenie nadwyżki operacyjnej to m.in. efekt wypłaty ze środków budżetowych odszkodowań z tytułu tzw. dekretu Bieruta oraz odszkodowań za grunty przejęte pod budowę dróg. Przykładowo w 2008 r. poziom wydatków na pokrycie roszczeń reparyacyjnych i za zajęte grunty wyniósł 44,7 mln zł. Natomiast środki wypłacone z budżetu Miasta z tego tytułu w latach 2011 i 2012 przekroczyły łącznie 590 mln zł.

Oprócz ograniczeń finansowych budżet Miasta podlega również ograniczeniom formalno-prawnym wynikającym z art. 242 i 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Rygory tzw. złotej reguły wydatkowej określonej w art. 242 ustawy – obowiązującej od 2011 r. - nakazują zachowanie zasady zrównoważonego budżetu bieżącego, co oznacza, że planowane i wykonane wydatki bieżące nie mogą przekroczyć wartości dochodów bieżących. Ten ogólny rygor został częściowo złagodzony możliwością pokrywania ewentualnego deficytu w części bieżącej budżetu nadwyżką budżetową z lat ubiegłych i tzw. wolnymi środkami będącymi nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikającą z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów, pożyczek z lat ubiegłych w części finansującej deficyt budżetu. Aktualnie istotny wpływ na zachowanie ustawowej relacji pomiędzy wydatkami bieżącymi a dochodami bieżącymi ma nadwyżka środków z rozliczeń za lata ubiegłe.

Począwszy od 2014 r. możliwości dowolnego kształtowania wydatków bieżących ograniczać będzie także reguła wyrażona w art. 243 ustawy o finansach publicznych, która odnosi się do wyliczania limitu obciążeń budżetowych związanych z obsługą długu. Norma ta bazuje na danych historycznych charakteryzujących sytuację finansową jednostki w okresie trzech ostatnich lat poprzedzających rok, na który wyliczany jest ten wskaźnik, pod kątem zdolności do generowania nadwyżki budżetowej. Działania planistyczno-budżetowe Miasta będą nakierowane na wypełnienie tej normy.

Rok 2012 był piątym z kolei, w którym zagregowana wartość wydatków inwestycyjnych Miasta przekroczyła kwotę 2 mld zł. Zasadnicza część wyasygnowanych środków na inwestycje przeznaczona została na rozwój infrastruktury komunikacyjnej i drogowej, w tym na budowę centralnego odcinka II linii metra.

Rok budżetowy 2012 zamknął się deficytem niższym o 47% niż jego maksymalny pułap założony w budżecie. O wyniku budżetu zdecydowały wyższe od planowanych dochody pozyskane z ponadplanowych środków z UE, w tym w kwocie 250 mln zł w formie zaliczki na budowę II linii metra (rozliczona w I połowie 2013 r.), przesunięcia na rok następny w aspekcie finansowym i/lub rzeczowym w realizacji niektórych zadań inwestycyjnych, skutkujące niepełnym wykorzystaniem puli dostępnych środków na wydatki inwestycyjne, jak też konsekwentnie prowadzone działania dostosowawcze i oszczędnościowe w zakresie bieżącej działalności Miasta.

Prognozowane na 2013 r. dochody budżetowe Miasta wykazują wzrost nominalny wobec roku poprzedniego o około 7%, przy czym dodatnia dynamika dotyczy tylko dochodów bieżących. Zakładane zwiększenie tej kategorii dochodów jest w głównej mierze efektem zmian systemowych i uwzględnienia po raz pierwszy w budżecie wpływów za okres od lipca do grudnia br. z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw.

Stopniowe korekty „in minus” prognoz wskaźników makroekonomicznych dla Polski na 2013 r. i na lata następne formułowane już na przełomie 2012 i 2013 r. przez znaczące ośrodki prognostyczne krajowe i zagraniczne, jak też aktualnie zweryfikowane „in minus” przez Ministerstwo Finansów założenia makroekonomiczne na lata 2013-2016 są źródłem ryzyka planu i prognoz w zakresie niektórych pozycji dochodów budżetowych Miasta na 2013 r. i na lata następne. Zagrożenia dotyczą dochodów silnie zdeterminowanych stanem koniunktury, tj. z udziału w podatkach dochodowych budżetu państwa (głównie CIT i częściowo PIT) oraz z podatku od czynności cywilno-prawnych. Potencjalne zagrożenia dotyczą także innych dochodów mocno powiązanych z koniunkturą, tzn. dochodów ze sprzedaży majątku.

Ze względu na istotne ryzyka w zakresie dochodów budżetowych już na etapie uchwalania budżetu na 2013 r. część wydatków budżetowych w kwocie 329 mln zł została „zamrożona”, tj. przeniesiona do rezerwy celowej w ramach tzw. „Planu B”.

Ze względu na priorytet nadany przedsięwzięciom inwestycyjnym w 2013 r. zagregowana roczna wartość wydatków majątkowych planowana na 2013 r. wynosi 3,4 mld zł. Źródłem sfinansowania zwiększonego w stosunku do 2012 r. poziomu wydatków inwestycyjnych są m.in. środki z budżetu UE i z innych źródeł pomocowych w wysokości przekraczającej 1,1 mld zł wsparte środkami zwrotnymi na kwotę 480 mln zł pochodzącymi z Europejskiego Banku Inwestycyjnego z przeznaczeniem na finansowanie infrastruktury II linii metra.

Planuje się, że wynik budżetu w części bieżącej będzie stanowić nadwyżka operacyjna w kwocie 596 mln zł. Zakładana poprawa wyniku w sferze bieżącej działalności Miasta ma kluczowe znaczenie z punktu widzenia wypełnienia przez Miasto w budżecie na 2014 r. normy fiskalnej wynikającej z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, która ograniczy maksymalny dopuszczalny poziom obsługi długu w 2014 r. na podstawie średniej z wyników operacyjnych z lat 2011-2013.

Od 2013 r. w oparciu o znowelizowane przepisy ustawy o finansach publicznych z 27 sierpnia 2009 r. obowiązuje jednolity wzór wieloletniej prognozy finansowej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Zaktualizowany wzór WPF-u wprowadza wiele nowych obowiązków informacyjnych dla jednostek samorządowych, służących – zgodnie z intencją ustawodawcy – wzmocnieniu monitorowania sytuacji finansowej i wieloletniego planowania w podsektorze samorządowym jako całości i w poszczególnych jednostkach, co w efekcie ma na celu zapewnienie porównań efektywności działania tych jednostek. Wieloletnia Prognoza Finansowa m.st. Warszawy 2013-2042 została

dostosowana do wymogów nowego zunifikowanego wzoru w drodze uchwały Rady m.st. Warszawy w tej sprawie z dnia 21 marca 2013 r. Nr LII/1520/2013.

Miasto Stołeczne Warszawa utrzymało ocenę ratingową w zakresie wiarygodności kredytowej dla zobowiązań walutowych, tj. na poziomie A2 z perspektywą stabilną, zaktualizowaną przez międzynarodową Agencję Ratingową Moody's w grudniu 2012 r. W związku ze zmianą metodologii nadawania ocen ratingowych przez agencję Moody's (zwrócenie większej uwagi na indywidualną sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego i wyodrębnienie wpływu sytuacji finansowej państwa na ich ostateczną ocenę), agencja potwierdziła ocenę Miasta również w marcu 2013 r. Rating na najwyższym możliwym poziomie, równym ocenie ratingowej kraju, odzwierciedla ulegające poprawie wskaźniki działalności bieżącej, solidną płynność finansową, spadek poziomu zobowiązań oraz silne i dynamiczne otoczenie gospodarcze.

Agencja Fitch Ratings potwierdziła w kwietniu 2013 r. krajowy długoterminowy rating Warszawy na poziomie AAA z perspektywą stabilną. Ponadto sprawozdanie finansowe Miasta za 2012 rok – wzorem lat ubiegłych - zostało poddane badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta. Ocenę tę dostępne są na stronie internetowej Miasta (www.bip.warszawa.pl/default, zakładka: Budżet i polityka finansowa m.st. Warszawa, Sprawozdania finansowe m.st. Warszawy).

5. PERSPEKTYWA FINANSOWA DLA M. ST. WARSZAWY NA ROK 2014 I LATA NASTĘPNE

Cele strategiczne i wyzwania polityki budżetowej Miasta na 2014 r. i na lata następne zostały uwzględnione i zaprezentowane w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2013-2042.

Określony w dokumentach rządowych (w Programie Konwergencji - Aktualizacja 2013 r., w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2013-2016) scenariusz rozwoju procesów makroekonomicznych w Polsce w perspektywie średniookresowej zakłada, że po okresie spowolnienia w gospodarce w latach 2012-2013 charakteryzującego się dynamiką realnego PKB poniżej 2% na tle pogorszenia koniunktury w krajach UE, począwszy od 2014 r. wraz z poprawą sytuacji w otoczeniu zewnętrznym gospodarka Polski stopniowo będzie przechodzić w fazę przyspieszenia aktywności gospodarczej. Powyższe znajdzie odzwierciedlenie w stopniowym wzroście dynamiki wskaźnika realnego PKB w 2014 r. do poziomu 2,5%, a w latach 2015-2016 wskaźnik ten przyjmie zakładane wartości odpowiednio 3,8% i 4,5%. Jednocześnie w przywołanych wyżej dokumentach rządowych mocno akcentuje się, że prognozy makroekonomiczne dla Polski są silnie zdeterminowane perspektywami ożywienia w krajach strefy euro, a te nadal pozostają obciążone dużym elementem niepewności.

Uznano, że obowiązujące w ustawie o finansach publicznych z 27 sierpnia 2009 r. reguły fiskalne skutecznie kontrolują poziom deficytu i długu w jednostkach samorządowych, w tym w podsektorze samorządowym jako całości. Zaniechano prac nad wprowadzeniem dodatkowego limitu dla deficytu sektora samorządowego jako całości.

Wraz ze stopniową poprawą koniunktury gospodarczej w horyzoncie prognozy 2014-2016 można spodziewać się powolnego wzrostu dynamiki własnych dochodów budżetowych Miasta. Dynamika dochodów podatkowych z udziału w PIT i w CIT w 2014 r. będzie kształtować się pod wpływem stagnacji zatrudnienia względem prognoz na 2013 r. i na obniżonym w stosunku do ostatnich lat poziomie przy niewielkim przyspieszeniu dynamiki wynagrodzeń, tj. do poziomu notowanego w 2012 r. ze względu na planowane ograniczenia wzrostu funduszu wynagrodzeń w większości jednostek sektora rządowego. Dopiero w kolejnych latach skutki spodziewanego ożywienia koniunktury od 2014 r. pozwolą na poprawę sytuacji na rynku pracy i w efekcie na bardziej dynamiczny wzrost wskaźników zatrudnienia i przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, co przełoży się na stopniowo zwiększającą się dynamikę dochodów z podatków dochodowych.

Natomiast czynnikiem pośrednio oddziałującym na wzrost dochodów z PIT będą wprowadzone w 2013 r. zmiany systemowe w tym podatku ze skutkami częściowo w 2013 r. i w 2014 r. zakładające m.in. likwidację lub modyfikację aktualnych ulg podatkowych, jak też przewidywane utrzymanie w perspektywie najbliższych lat aktualnych parametrów systemu podatkowego, tj. zamrożenie progów podatkowych na nominalnym poziomie z 2009 r., brak waloryzacji ustawowych zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodów i kwoty zmniejszającej podatek. Działania te mają na celu podwyższenie efektywnego obciążenia tym podatkiem, a co za tym idzie będą powodować zwiększenie dochodów z PIT.

Perspektywy na najbliższą przyszłość nadal obciążone są dużym elementem niepewności. Podstawowe źródła zagrożeń związane są w dalszym ciągu z kryzysem zadłużeniowym państw strefy euro, który implikuje wyraźne pogorszenie koniunktury w tych krajach począwszy od 2012 r. przy utrzymującej się niepewności co do oczekiwanej poprawy sytuacji od 2014 r., ciągle aktualne są ryzyka dużej zmienności na rynkach finansowych, w tym walutowych oraz ryzyka inflacyjne. Wymienione czynniki ryzyka mogą wpłynąć na dynamikę wzrostu gospodarczego w kraju w 2014 r. i w latach następnych.

Zagrożenia, o których mowa wyżej, uzasadniają kontynuowanie działań nakierowanych na zachowanie ostrożnego podejścia do planowania budżetowego na rok 2014 i lata najbliższe z powodu silnej zależności części dochodów podatkowych budżetu m.st. Warszawy od koniunktury gospodarczej.

Priorytetem polityki budżetowej Miasta w 2014 r. i w kolejnych latach pozostanie stopniowe ograniczanie deficytu budżetowego w celu wzmocnienia finansów Warszawy i tym samym wzmocnienia potencjału rozwojowego Miasta w horyzoncie wieloletnim. Realizacja programu redukcji deficytu budżetowego i zadłużenia została rozłożona w czasie. W 2014 r. planuje się kontynuowanie tendencji obniżania deficytu budżetowego. Zadłużenie Miasta na koniec 2014 r. w relacji do dochodów pozostanie na podobnym poziomie, jak w 2013 roku. Nominalnie kwotę zadłużenia zakłada się na 2014 rok nieco wyższą w porównaniu z kwotą na koniec 2013 roku, w relacji do dochodów zadłużenie będzie jednak zdecydowanie niższe niż odnotowane na koniec 2011 roku. W kolejnych latach kontynuowana będzie redukcja zadłużenia długoterminowego.

Od 2014 r. obowiązywać będą w zakresie limitowania zadłużenia indywidualne wskaźniki zadłużenia. Wskaźnik limitujący zadłużenie w 2014 r. będzie obliczany na podstawie danych z lat 2011-2013, a dla kolejnych lat z odpowiednim przesunięciem czasowym, co oznacza, że będzie on miał charakter kroczący. Przy ustalaniu tego wskaźnika z ograniczeń dotyczących obsługi zadłużenia określonych w art. 243. ust. 1 ustawy o finansach publicznych wyłączane będą kwoty zobowiązań wynikających z realizacji projektów unijnych lub innych finansowanych z bezzwrotnych źródeł zagranicznych, jak też wydatki bieżące ponoszone na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Do limitu zadłużenia liczonego według nowego algorytmu nie zalicza się też obligacji nominowanych w walutach obcych na zagranicznych rynkach kapitałowych z wyłączeniem odsetek, wyemitowanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed 1 stycznia 2010 r. Po uwzględnieniu wyłączeń, o których mowa, jak też po dokonaniu ograniczeń w zakresie deficytu i ograniczeń w zakresie przyrostu wydatków, Miasto wypełnia normę wynikającą z art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku Wieloletniej Prognozy Finansowej począwszy od 2014 r. w horyzoncie do 2042 r.

Cechą nowego algorytmu jest procykliczność poprzez jego zawiązanie w pierwszej fazie spowolnienia gospodarczego, a zaniżanie w pierwszej fazie wzrostowej. Wymóg zastosowania nowego wskaźnika obsługi zadłużenia poważnie ograniczył swobodę budżetową Miasta począwszy od 2011 r, tj. pierwszego roku bazowego dla wyliczenia nowego wskaźnika długu dla 2014 r.

Działania Miasta w 2014 r. i w kolejnych latach koncentrować się będą na racjonalizowaniu i optymalizowaniu parametrów budżetowych, tak by w przyszłości planowany wynik budżetu był nadwyżką budżetową przeznaczoną na spłatę rat kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych zaciągniętych na cele rozwojowe.

Realizacji przyjętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej założeń w zakresie ograniczania deficytu aż do jego całkowitego wyeliminowania towarzyszyć będzie

stopniowy spadek zadłużenia Miasta, co będzie oddziaływać w kierunku zwiększenia dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań dłużnych i tym samym zwiększenia zdolności Miasta do zaciągania długu w przyszłości.

Kluczowym celem polityki budżetowej Miasta pozostanie poprawa wyniku budżetu operacyjnego w horyzoncie kilkuletnim oraz stopniowy powrót salda budżetu bieżącego do poziomu uzyskiwanego w okresie przed spowolnieniem. Zdolność do uzyskiwania dodatnich wyników operacyjnych jest również istotna z punktu widzenia utrzymania wysokiego potencjału w zakresie absorpcji środków z UE w nowej perspektywie 2014-2020.

Generowanie nadwyżek operacyjnych w 2014 r. i w następnych latach stanowi duże wyzwanie dla budżetu Warszawy w kontekście relatywnie wysokiego udziału w ramach bieżących wydatków obligatoryjnych określonych ustawami oraz zawartymi umowami. Pełne finansowanie muszą mieć zapewnione takie wydatki, jak: wpłata do budżetu państwa na zwiększenie subwencji równoważącej, tj. tzw. „janosikowe”, koszty zakupu usług komunikacji miejskiej, koszty obsługi długu, środki na potencjalne spłaty udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji. Wydatki „sztywne” stanowiące wydatki bieżące w poważnym stopniu ograniczają elastyczność budżetu w 2014 r. i w kolejnych latach.

Wobec nakazu zachowania równowagi w zakresie budżetu bieżącego jako zasady gospodarki budżetowej i w kontekście utrzymywania się ograniczonych możliwości dochodowych, szczególnym wyzwaniem polityki budżetowej Miasta w najbliższych latach będą problemy dotyczące:

- odszkodowań reparywacyjnych za przejęte przez państwo grunty, budynki i inne części składowe nieruchomości z mocy dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz.U. nr 50, poz. 279) w związku z art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.), odszkodowania za przejęte grunty pod drogi publiczne przed 1999 r., jak też grunty wydzielone pod drogi na wniosek właścicieli, z tytułu ograniczenia pozbawienia prawa własności nieruchomości ze względu na cele publiczne na podstawie obowiązujących przepisów, w tym w szczególności art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną i art. 98 ust. 3, art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami,
- odszkodowań w związku z roszczeniami właścicieli nieruchomości na skutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w związku z art. 36 ust. 1 pkt. 1, art. 36 ust. 1 pkt. 2, art. 36 ust. 3, 5 i art. 37 ust. 3 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U. z 2012 r., poz. 647 z późn. zm.).

W związku z roszczeniami z tytułu tzw. Dekretu Bieruta oraz odszkodowaniami w związku z uchwaleniem lub zmianą planu zagospodarowania przestrzennego szacuje się, iż kwoty z każdego tytułu wynieść mogą od kilku do kilkunastu miliardów złotych.

Skala roszczeń reprivatyzacyjnych powoduje, że pełne zabezpieczenie roszczeń odszkodowawczych z tego tytułu przekracza bieżące i prognozowane możliwości budżetowe Miasta.

Zakłada się przeznaczenie ze środków budżetowych Miasta na cele odszkodowawcze w 2014 r. ponad 120 mln zł.

Prezydent m.st. Warszawy zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów o dokonanie zmian w przepisach zwiększających możliwości budżetowe Miasta lub odciążających budżet Miasta z zobowiązań związanych z roszczeniami z tytułu Dekretu Bieruta.

Kolejnym wyzwaniem dla Miasta w wymiarze organizacyjnym jak i finansowym jest nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi wynikający z nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391 z późn. zm.). W przypadku Warszawy wprowadzenie w życie założeń nowego systemu nastąpi w 2014 r. Zgodnie z intencją ustawodawcy uwzględniono równoważenie się dochodów i wydatków związanych z nowym systemem. Wyzwaniem budżetowym pozostanie zbilansowanie nowego systemu na poziomie planu i wykonania dochodów oraz wydatków z tego tytułu. Skala przedsięwzięcia rodzi ryzyko związane z poziomem i terminowością realizacji wpływów do budżetu Miasta z tytułu opłat wnoszonych przez właścicieli nieruchomości.

Działania oszczędnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące będą kontynuowane w 2014 r. Wydatki bieżące poza wydatkami na komunikację, odszkodowania, „janosikowe”, obsługę długu, poręczenia i gwarancje, pozostaną na poziomie porównywalnym z latami poprzednimi. Działania dostosowawcze i oszczędnościowe w sferze działalności bieżącej widoczne są w postaci znacznego spadku dynamiki wydatków bieżących – z poziomu mieszczącego się w przedziale 23%-15% w okresie poprzedzającym spowolnienie do około 2%-3% w ostatnich latach. Skala wysiłku Miasta w tym zakresie jest tym większa jeśli wziąć pod uwagę wzrost wydatków niezależny od działań władz Miasta i wynikający ze zmian systemowych w ostatnich latach (m.in. wzrost stawki VAT na towary i usługi, zwiększenie składki rentowej w części dotyczącej pracodawcy, nowe zadania nałożone na samorząd, w tym w sferze opieki społecznej).

Zakłada się wprowadzenie mechanizmów zachęt dla mieszkańców do rozliczania podatków w Warszawie w drodze przyznania preferencji w wybranych dziedzinach. Pozwoli to na silniejsze niż do tej pory związanie podatników z faktycznym miejscem zamieszkania, jakim jest Warszawa, poprzez wskazanie bezpośredniego związku między

wysokością odprowadzanych podatków a możliwościami finansowania z budżetu obiektów i urządzeń infrastruktury społecznej i technicznej. Planuje się wprowadzenie tzw. Karty Warszawiaka, uprawniającej mieszkańców płacących podatki w Warszawie do niższych opłat za wybrane usługi.

W 2014 r. i w latach następnych ważne będzie także aktywne poszukiwanie i wykorzystywanie alternatywnych mechanizmów realizacji zadań publicznych, tak jak np. partnerstwo publiczno – prywatne i wykorzystania innych mechanizmów typu koncesje na roboty budowlane lub usługi.

W 2014 r. planuje się utrzymanie wysokiego poziomu inwestycji, tj. znacznie przekraczającego 2 mld zł w warunkach mocno ograniczonych możliwości budżetowych, co pozwoli na sfinansowanie ważnych projektów infrastrukturalnych ujętych w wieloletnim planie inwestycyjnym Miasta, w tym w szczególności dotyczących budowy centralnego odcinka II linii metra.

Przewiduje się, że udział wydatków inwestycyjnych w całości wydatków Miasta na 2014 r. osiągnie poziom między 15% a 20%.

Kontynuowane będą dotychczasowe inicjatywy w kierunku podniesienia efektywności zarządzania i wydatkowania środków publicznych oraz zwiększania przejrzystości finansów Miasta poprzez wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi zarządzania, tj. budżetowania zadaniowego, wzmocnienia kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego. Osiągnięciu ww. celów służyć będzie m.in. dalszy rozwój w 2014 r. i w latach następnych budżetowania zadaniowego, w tym w szczególności wykorzystanie w szerszym niż dotychczas zakresie mierników oceny efektów działalności stanowiących zobiektywizowane narzędzia pomiaru stopnia realizacji celów zadań. Mierniki pozwalają na porównanie uzyskanych wyników w czasie, jak też na dokonywanie porównań między jednostkami organizacyjnymi Miasta, co jest szczególnie ważne z punktu widzenia optymalizacji wydatków. Ważnym instrumentem w aspekcie kreowania i realizacji polityki rozwoju Miasta pozostanie Wieloletnia Prognoza Finansowa jako podstawa do zaciągania długoterminowych zobowiązań dłużnych.

6. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA

Ustalenie projektowanych kwot dochodów budżetowych na rok 2014 i lata następne nastąpi w oparciu o:

- prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych,
- przewidywane wykonanie dochodów budżetowych w roku 2013,

- przewidywane skutki dla dochodów Miasta w 2014 r. i w latach następnych ryzyk w otoczeniu makroekonomicznym,
- wprowadzone i planowane zmiany systemowe w podatkach,
- przepisy podatkowe i prognozowane stawki podatków i opłat lokalnych,
- informacje uzyskane z Ministerstwa Finansów i Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego o przyznanych Miastu kwotach subwencji i dotacji oraz prognozowanych wpływach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- informacje urzędów skarbowych na temat przewidywanych dochodów z tytułu udziału w podatku od osób prawnych i z innych podatków realizowanych za pośrednictwem tych urzędów,
- dostępne dokumenty rządowe, w tym w szczególności zaktualizowany Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2013-2016 (z maja br.), Program Konwergencji – Aktualizacja 2013 (z kwietnia br.) Założenia do projektu budżetu państwa na 2014 r. (przyjęte w czerwcu br.).

Poziom i wydajność głównych źródeł dochodów budżetowych, w tym w szczególności z udziałów w podatkach dochodowych, podatków pobieranych przez urzędy skarbowe, w tym głównie z podatku od czynności cywilno-prawnych, są niezależne od działań Miasta przy silnym zdeterminowaniu stanem koniunktury gospodarczej oraz polityką podatkową państwa.

Przewiduje się na 2014 r. wzrost dochodów związanych z nowym systemem gospodarowania odpadami jako skutek uwzględnienia wpływów w odniesieniu do pełnego roku budżetowego. Kwota dochodów ogółem w 2014 r. w ujęciu nominalnym pozostanie na poziomie zbliżonym do planowanego na 2013 r., z tym, że zakłada się, że wartość dofinansowania projektów realizowanych w ramach programów UE będzie na poziomie niższym niż środki uwzględnione z tego tytułu w planie na 2013 r., co wynika z wygasania aktualnego programowania UE 2007-2013 i przypadających na lata 2014-2016 rozliczeń końcowych projektów.

6.1. Dochody bieżące

Dochody Miasta z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa należą do grupy dochodów najbardziej wrażliwych na zmiany w koniunkturze gospodarczej, a jednocześnie stanowią według planu na 2013 r. około 35% dochodów Miasta ogółem i ponad 45% dochodów własnych.

Prognozę **dochodów z tytułu udziału w podatku od osób fizycznych** determinują następujące elementy::

- dynamika funduszu wynagrodzeń od podatników rozliczających się wg skali określona poprzez:

- realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej
- nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej
- spadek przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej
- wzrost świadczeń społecznych, w tym emerytur i rent – zgodnie z dotychczasową formułą, tj. inflacja średnioroczna + 20% realnego wzrostu wynagrodzeń w gospodarce narodowej,
- dynamika dochodów z PIT od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się wg jednolitej stawki 19%.

Prognoza dochodów m.st. Warszawy z udziału w PIT na 2014 r. wynika z przyjęcia następujących założeń:

- wzrost ogólnych wpływów z PIT sektora finansów publicznych stanowiących podstawę kalkulacji dochodów z tytułu udziału w PIT dla jednostek samorządu terytorialnego w stosunku do przewidywanego wykonania tych dochodów na koniec bieżącego roku wynikający z przyjętej dynamiki wskaźników makroekonomicznych kształtujących dochody z PIT,
- stopniowa poprawa wyników w zakresie dochodów z podatku PIT od podatników prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się wg jednolitej stawki 19% poprzez przyspieszenie dynamiki tych dochodów w efekcie stopniowej poprawy koniunktury i wzrostu aktywności gospodarczej podmiotów,
- przewidywany niewielki spadek – zgodnie z tendencją obserwowaną w ostatnich latach - wskaźnika udziału podatku należnego odprowadzonego od podatników zamieszkałych na terenie m.st. Warszawy w podatku należnym dla kraju wynikający z rozliczenia podatku za 2012 r., tj. z 11,71% w budżecie na 2013 r. do około 11,65% w planie na 2014 r. na podstawie struktury wpływów sprzed dwóch lat, co będzie efektem zakładanej nieznacznie niższej dynamiki podatku należnego odprowadzonego w 2012 r. od podatników rozliczających się w Warszawie w stosunku do porównywalnej dynamiki w skali kraju,
- przewidywany nieznaczny wzrost w 2014 r. wskaźnika udziału dla wszystkich gmin w kraju w planowanych ogólnych wpływach z PIT zgodnie z dotychczasową tendencją, tj. z 37,42% w 2013 r. do około 37,58% w 2014 r. w związku ze zmianami liczby pensjonariuszy domów opieki społecznej, w części powiatowej udział Miasta na dotychczasowym poziomie – 10,25%.

Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych należą do najbardziej wrażliwych na wahania koniunktury. Na poziom dochodów z CIT oddziałuje wiele zróżnicowanych czynników, w tym najważniejsze stanowią:

- bieżąca sytuacja finansowa przedsiębiorstw, zwłaszcza poziom rentowności i generowany zysk brutto,

- wyniki przedsiębiorstw pod kątem zyskowności w poprzednich latach w odniesieniu do stosunkowo dużej grupy podatników, którzy wybierają uproszczoną formę opodatkowania,
- procykliczność systemu podatkowego, co przejawia się w tym, że silne spowolnienie odbija się stosunkowo szybko na dochodach z tego podatku, a przyspieszenie działa z pewnym opóźnieniem dodatkowo jako skutek algorytmów wykorzystywanych do kalkulacji należnych udziałów jednostek samorządowych w ogólnych wpływach z tego podatku, które opierają się na danych historycznych sprzed dwóch lat; powyższe oznacza, że w okresie ożywienia elastyczność wpływów z CIT względem wzrostu gospodarczego kształtuje się znacznie powyżej 1, podczas gdy w okresie spowolnienia może być nawet ujemna,
- elementy systemu podatkowego, w tym w szczególności możliwość opłacania przez przedsiębiorców bieżących zaliczek na podstawie podatku należnego za ostatni rozliczony rok, jak też możliwość odliczania strat przez 5 kolejnych lat po ich poniesieniu, przy czym w jednym roku przedsiębiorcy mogą odliczyć do 50% tych strat.

Powyższe elementy uzasadniają głęboki spadek dochodów Miasta z udziału w CIT w latach 2009-2010 (przy czym głębszy spadek miał miejsce w 2010 r.) przy dodatnich wskaźnikach wzrostu gospodarczego. Po przejściowej poprawie wyników w 2011 r. rok 2012 przyniósł kolejne obniżenie dochodów z CIT – o ok. 8% - wobec roku poprzedniego. Był to w szczególności przejściowy skutek wprowadzonego jako rozwiązanie systemowe począwszy od 2012 r. przesunięcia płatności raty podatku od działalności gospodarczej płaconego w formie CIT i częściowo PIT za grudzień roku podatkowego na styczeń następnego roku, ale też skutek dostosowywania się podmiotów do pogarszającej się koniunktury i zmiany sposobu bieżących rozliczeń z formy uproszczonej (na podstawie wyników za dwa lata wstecz w stosunku do roku bieżącego) na płatności zaliczek miesięcznych wg bieżących wyników firm.

Zakłada się powolny wzrost dynamiki dochodów z CIT w 2014 r. i jej przyspieszenie w latach następnych w efekcie stopniowej poprawy warunków makroekonomicznych funkcjonowania firm. Dodatkowo od 2014 r. planuje się wprowadzenie opodatkowania spółek komandytowo-akcyjnych (a od 2015 r. spółek komandytowych) oraz wyłączenie prawa do korzystania ze zwolnienia od podatku CIT wypłat dywidend i innych dochodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych podlegających odliczeniu w spółce wypłacającej, co da efekt zwiększający wpływy z CIT.

Prognozę dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych posiadających siedzibę na obszarze m.st. Warszawy na 2014 r. określono przy wykorzystaniu wskaźników makroekonomicznych, w tym na podstawie realnej dynamiki Produktu Krajowego Brutto oraz wskaźnika wzrostu cen i usług konsumpcyjnych

i inwestycyjnych. Określając prognozę dochodów z CIT na 2014 r. wzięto też pod uwagę wyróżnione dwa czynniki oddziałujące na wysokość uzyskiwanych wpływów z CIT, które stanowią: prognozowane ogólne dochody z CIT dla kraju i udział m.st. Warszawy w ogólnych wpływach z CIT, który spadł z ok. 1,80% w poprzednich latach do ok. 1,68% w 2012 r.

Prognoza dochodów z tego podatku na 2014 r. uwzględnia ustawowy udział w ogólnych wpływach z tego podatku, który wynosi dla gmin – 6,71% i dla powiatów – 1,40%.

Dochody z podatku od czynności cywilno – prawnych wykazują znacząco zależność od zmian w koniunkturze.

Wpływy z tego podatku są uzależnione od ilości i wartości transakcji podlegających temu podatkowi, zawieranych w szczególności na rynku obrotu nieruchomościami, w tym mieszkaniowym. Począwszy od 2009 r. utrzymuje się obniżony poziom tych dochodów w stosunku do uzyskiwanych w okresie sprzed spowolnienia, tj. w latach 2007-2008 jako skutek spowolnienia w gospodarce, spadku wartości zbywanych nieruchomości, zmniejszenia dostępności kredytów hipotecznych, co ma odzwierciedlenie w zmniejszonej aktywności transakcyjnej podmiotów. Czynnikiem istotnie zmniejszającym dynamikę tych dochodów były też zmiany systemowe polegające na wyłączeniu od 2009 r. z opodatkowania PCC umów spółek i ich zmian związanych z łączeniem lub przekształcaniem. Na poziom dochodów z PCC począwszy od końca 2011 r. istotny negatywny wpływ mają też zwroty dokonane przez urzędy skarbowe na rzecz podatników będących osobami prawnymi w IV kw. 2011 r. i w 2012 r. w związku z nienależnie pobranym podatkiem PCC od umowy pożyczki udzielonej wspólnikom spółki. Przesądził o tym wyrok w tej sprawie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z 16 czerwca 2011 r., w świetle którego podatek cywilno-prawny od umów pożyczki (PCC w wysokości 0,5% od wartości transakcji) zawartych w latach 2007-2008 przez udziałowców spółek kapitałowych podlega zwrotowi. Do końca 2014 roku, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego nastąpi rozliczenie pobranego podatku PCC przez US.

W świetle dostępnych prognoz na 2014 r. sytuacja na warszawskim rynku nieruchomości podobnie jak w bieżącym roku będzie charakteryzować się w szczególności podtrzymaniem presji na obniżenie cen w wyniku dysproporcji między stosunkowo wysoką podażą mieszkań a niższym popytem. Według prognoz trend spadkowy utrzyma się do 2015 r., m.in. na skutek ograniczonej dostępności do kredytów hipotecznych w związku z podniesionymi rygorami przy badaniu zdolności kredytowej klientów, zmniejszeniem gotowości do zadłużania się potencjalnych kredytobiorców wobec utrzymywania się trudnej sytuacji na rynku pracy i podwyższonej stopy bezrobocia.

W następnych latach zakłada się powolną odbudowę wpływów z tego podatku z kilkuletnią perspektywą osiągnięcia przez nie poziomu zbliżonego do zanotowanego

w okresie systematycznych wzrostów tych dochodów. Prognozowana dodatnia dynamika tych dochodów w następnych latach będzie głównie pochodną stopniowej poprawy ogólnej koniunktury w gospodarce i w ślad za tym zwiększenia aktywności transakcyjnej podmiotów, w tym na rynku nieruchomości.

Dynamikę prognozowanych dochodów z tego podatku uzależnia się od sytuacji makroekonomicznej mierzonej przewidywanym tempem wzrostu nominalnego Produktu Krajowego Brutto.

Dotacje celowe otrzymywane z budżetu państwa planuje się przy założeniu utrzymania ich nominalnego poziomu wynikającego z planu na 2013 r. z możliwością zwiększenia tych dochodów w efekcie projektowanych zmian systemowych, w tym w szczególności w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dotyczącym zasad działania i finansowania przedszkoli. Projekt przewiduje udzielenie od 1 września 2013 r. dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego w celu m.in. zrekompensowania utraconych przez gminę dochodów na skutek planowanego ograniczenia do maksymalnej wysokości 1 zł opłaty ponoszonej przez rodziców.

W przypadku subwencji ogólnej, w tym oświatowej, zakłada się wzrost nominalny tych dochodów wobec planowanych na 2013 r. w granicach 4%-5%, co będzie pochodną zwiększenia globalnej wielkości części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w 2014 r. Obowiązujące przepisy gwarantują utrzymanie co najmniej nominalnego poziomu środków tytułem subwencji oświatowej w skali kraju z 2013 r.

W zakresie **podatków i opłat lokalnych**, szczególnie podatek od nieruchomości stanowi stabilne źródło dochodów podatkowych. W 2014 r. zakłada się kontynuowanie wzrostowego trendu wpływów z tego podatku i zwiększenie dochodów wobec planowanych w 2013 r. o 3% - 5% , tj. w tempie zbliżonym do notowanego w poprzednich latach. Zakładany wzrost dochodów w 2014 r. w stopniu wyższym niż wynikający z przewidywanej inflacji będzie pochodną:

- kontynuowania dotychczasowej polityki podatkowej polegającej na wykorzystywaniu ograniczonych możliwości, które daje ustawa o podatkach i opłatach lokalnych, poprzez korektę stawek podatkowych w ramach stawek maksymalnych określonych przez Ministra Finansów,
- poszerzania bazy podatkowej, w szczególności w przypadku podatników stanowiących osoby fizyczne, poprzez zwiększanie powierzchni podlegającej opodatkowaniu, jednak w tempie niższym od dotychczasowego w związku z obniżoną dynamiką w stosunku do okresu poprzedniego oddawanych mieszkań

do użytkowania w Warszawie i wydawanych pozwoleń na budowę na realizację nowych inwestycji na rynku mieszkaniowym,

- utrzymywanie na wysokim poziomie ściągalności należności podatkowych m.in. poprzez podejmowanie czynności w celu windykacji zaległości podatkowych.

Prognozę dochodów z podatku od środków transportowych na 2014 r. ustalono w oparciu o przewidywane wykonanie tych dochodów w 2013 roku oraz prognozę zmiany w bazie podatkowej. Zakłada się zbliżony poziom wielkości dochodów z tego podatku wobec planowanych w br.

Dochody z gospodarowania mieniem m.st. Warszawy obejmują w szczególności wpływy z najmu i dzierżawy mienia, opłaty za zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości, dywidendę od spółek. Prognoza tej kategorii dochodów uwzględnia możliwości, jakie stwarza zaktualizowany Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Lokalowym m.st. Warszawy na lata 2013 - 2017 i stanowiącą istotny element tego programu politykę czynszową zakładającą m.in. coroczną korektę stawki czynszu podstawowego z tytułu najmu komunalnych lokali mieszkalnych w dzielnicach w stopniu równym średniemu wskaźnikowi wzrostu cen i towarów konsumpcyjnych przy respektowaniu zasad określonych w Zarządzeniu Prezydenta m.st. Warszawy w tej sprawie. Efektem wprowadzenia aktualnych zasad naliczania czynszu z tytułu najmu lokali mieszkalnych jest zwiększenie efektywności zarządzania majątkiem komunalnym w obszarze gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym.

Przewiduje się, że w 2014 r. dochody z tytułu najmu i dzierżawy pozostaną na poziomie zbliżonym do planowanego 2013 r.

Poziom planowanych na 2014 r. dochodów z opłat rocznych i z pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego wynika z zawartych przez Miasto w latach poprzednich i planowanych do podpisania w 2014 r. nowych umów cywilno-prawnych w formie aktów notarialnych o oddanie w wieczyste użytkowanie gruntów, przy uwzględnieniu zakładanego wskaźnika ściągalności należności budżetowych z tego tytułu na podstawie danych historycznych. Uwzględnia się też skutki finansowe dla dochodów z tego źródła na 2014 r. wynikające z podjętych decyzji w sprawie rozłożenia na raty, odroczenia terminu zapłaty, umorzenia opłat rocznych i pierwszej opłaty za użytkowanie wieczyste. Wpływ na obniżenie dynamiki dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości w 2014 r. i w latach następnych mają obowiązujące od 9 października 2011 r. nowe zasady aktualizacji opłat rocznych za użytkowanie wieczyste w związku z wejściem w życie nowelizacji z dnia 28 lipca 2011 r. wprowadzającej zmiany do ustawy o gospodarce nieruchomościami. Zgodnie ze zmianami w przepisach wydłużeniu - z roku do 3 lat - uległ minimalny okres, jaki musi upłynąć, aby można było dokonać aktualizacji wysokości opłaty. Ponadto, w sytuacji, gdy zaktualizowana opłata będzie przewyższała co najmniej

dwukrotnie wysokość dotychczasowej opłaty wprowadzono możliwość rozłożenia jej na części w okresie 3 lat. Nowe zasady stosowane są do podwyżek opłat, które weszły w życie od 1 stycznia 2012 r.

Zakłada się, że dochody z użytkowania wieczystego ukształtują się w 2014 r. nieco poniżej poziomu planowanego w 2013 r. ze względu na przewidywane niższe dochody z pierwszej opłaty za planowane do przekazania w 2014 r. w użytkowanie wieczyste nieruchomości.

6.2. Dochody majątkowe

6.2.1. Środki na dofinansowanie projektów realizowanych w ramach programów UE

Skuteczne pozyskiwanie przez Miasto środków z UE i z innych źródeł pomocowych tytułem dofinansowania projektów inwestycyjnych pozwoliło na zwiększenie dynamiki dochodów ogółem w warunkach utrzymywania się obniżonych możliwości dochodowych Miasta na skutek spowolnienia w gospodarce i działania systemowych reguł fiskalnych.

Ze względu na kończącą się w 2013 r. perspektywę finansową UE 2007-2013, na lata 2014-2016 przypadną końcowe rozliczenia realizowanych przez Miasto projektów przy udziale środków z UE - zgodnie z podstawową regułą przyjętą w budżecie UE dla zarządzania finansowego środkami z funduszy pomocowych $n + 2$.

Potencjalne możliwości absorpcji środków z funduszy strukturalnych i z innych źródeł pomocowych w 2014 r. w ramach programowania UE 2007 – 2013 uwzględniono w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2013-2042 na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie projektów inwestycyjnych i przyjętych harmonogramów realizacji zadań, w tym na dofinansowanie budowy metra II linia. Możliwe do pozyskania środki dotyczą projektów inwestycyjnych współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i z innych środków pomocowych, w tym z Europejskiego Obszaru Gospodarczego w ramach dwóch instrumentów finansowych: Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Planowane jest też dofinansowanie z przeznaczeniem na tzw. projekty „miękkie” związane z wydatkami bieżącymi.

Przewiduje się, że łączne dofinansowanie przyznane Miastu ze środków UE w ramach perspektywy finansowej na lata 2007-2013 wyniesie w latach 2010-2016 około 4 mld zł.

6.2.2. Inne dochody majątkowe

Dochody ze sprzedaży mienia są determinowane stanem koniunktury w gospodarce, w tym przede wszystkim na rynku obrotu nieruchomościami. Obniżone tempo wzrostu gospodarczego w ostatnich latach wpłynęło negatywnie na sytuację na warszawskim rynku nieruchomości. Obserwowany jest silny spadek aktywności transakcyjnej na warszawskim rynku obrotu nieruchomościami, co przekłada się

negatywnie na poziom dochodów Miasta pozyskiwanych z tego tytułu. Zakładana stopniowa poprawa sytuacji makroekonomicznej w horyzoncie 2014-2016 powinna przełożyć się na stopniową poprawę sytuacji na rynku obrotu nieruchomościami, jednak prognozy w tym zakresie obarczone są ciągle elementem niepewności.

Miasto będzie nadal prowadziło racjonalną politykę w zakresie gospodarowania majątkiem komunalnym, w tym w zakresie zbywania nieruchomości miejskich, uwzględniającą przy wyborze formy wykorzystania majątku kalkulację ekonomiczną oraz długofalowe potrzeby Miasta.

Zmiany w przepisach regulujących w **przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości** polegające na utrzymaniu możliwości wnoszenia przez zainteresowane osoby wniosków o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności i na likwidacji niektórych bonifikat, pozwolą na zachowanie tego źródła dochodów w 2014 r. i w kolejnych latach oraz na utrzymanie wpływów na poziomie porównywalnym z poprzednim okresem.

7. ZAŁOŻENIA W ZAKRESIE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA

Wydatki Miasta na 2014 r. prognozowane są w warunkach utrzymywania się ograniczonych możliwości budżetowych w aspekcie finansowym, jak też w związku z konsekwentnie realizowanymi średniookresowymi celami strategicznymi Miasta, w tym głównie programem ograniczania deficytu budżetowego i długu przy założeniu pełnego sfinansowania wydatków „sztywnych” takich jak wpłata do budżetu państwa („janosikowe”), kosztów obsługi długu, potencjalnych kwot spłat udzielonych przez Miasto poręczeń w latach poprzednich oraz zobowiązań wynikających z długofalowych umów na zakup usług komunikacji miejskiej. Konieczna jest więc dalsza konsekwentna racjonalizacja wydatków bieżących, która pozwoli na optymalizowanie środków finansowych przeznaczonych na rozwój przy redukcji deficytu budżetowego założonej na 2014 r. w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2013-2042. Przewiduje się, że w wyniku kontynuowanych działań efektywnościowych i racjonalizujących wydatki Miasta ogółem w 2014 r. zostaną ograniczone w stosunku do planowanych w roku bieżącym przy pełnym zabezpieczeniu finansowym wydatków na tzw. „janosikowe” oraz komunikację publiczną.

7.1. Założenia dotyczące wydatków bieżących

W związku z ograniczonymi możliwościami budżetowymi Miasta wynikającymi w szczególności z napiętych pozostałych kategorii budżetowych przy planowanej redukcji deficytu budżetowego oraz utrzymywaniem się niepewności w kształtowaniu się zewnętrznych

i wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania Miasta, w 2014 r. i w latach następnych będzie kontynuowane racjonalizowanie wydatków bieżących.

Potrzeba dalszego utrzymania wzmocnionej kontroli nad wydatkami poprzez ściślejsze powiązanie wzrostu wydatków bieżących z dynamiką dochodów bieżących jest warunkowana również koniecznością respektowania nowych reguł ostrożnościowych w ustawie o finansach publicznych.

Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej oraz zaspokojenie bieżących potrzeb finansowanych w obszarze wydatków elastycznych na poziomie adekwatnym do możliwości budżetowych Miasta w związku z realizacją zadań Miasta jako gminy i powiatu, w tym zadań powierzonych do realizacji dzielnicom przy uwzględnieniu zwiększenia ich kompetencji w warunkach konsekwentnej racjonalizacji wydatków bieżących.

W ramach wydatków bieżących na 2014 r. uwzględnione zostaną przede wszystkim wydatki zdeterminowane w szczególności:

- wydatkami z tytułu obligatoryjnej wpłaty do budżetu państwa z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin i powiatów („janosikowe”),
- wydatkami z tytułu obsługi długu w związku z zaciągniętymi w poprzednich latach i planowanymi do podjęcia w 2014 r. długoterminowymi zobowiązaniami z tytułu kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych, jak też potencjalnych spłat z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń i gwarancji,
- wydatkami tytułem odszkodowań za nieruchomości warszawskie przejęte w latach poprzednich, w tym wynikające z dekretu z dnia 26 października 1945 r. w związku z art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, odszkodowaniami za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne przed 1999 r. na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną oraz na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami, odszkodowaniami w związku z roszczeniami właścicieli nieruchomości na skutek uchwalenia lub zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w związku z art.36 ust. 1 pkt. 1, art. 36 ust.1 pkt. 2, art. 36 ust. 3,5 i art. 37 ust. 3 i 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ,
- wydatkami stanowiącymi przedsięwzięcia wieloletnie, które zostały uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej m.st. Warszawy na lata 2013-2042 w części dotyczącej 2014 r.,
- wydatkami w związku z przekazanymi w br. i planowanymi do przekazania w przyszłym roku do użytkowania i do bieżącego utrzymania inwestycjami, w tym

w szczególności w zakresie infrastruktury transportowej oraz w obszarze oświaty, kultury.

Wydatki bieżące zostaną ustalone przy generalnym założeniu utrzymania dotychczasowego zakresu i poziomu usług publicznych świadczonych przez Miasto na rzecz mieszkańców. **Obniżenie możliwości finansowych budżetu ze względu na ograniczone dochody wymaga od dysponentów zwiększania efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące. Konieczne będzie utrzymanie zwiększonej dyscypliny budżetowej w zakresie tej kategorii wydatków, m.in. poprzez rygorystyczne respektowanie zasady oszczędności zdefiniowanej w ustawie o finansach publicznych jako uzyskiwanie najlepszych efektów z danych nakładów.**

7.1.1. Główne zadania w zakresie bieżącej działalności Miasta

7.1.1.1. w zakresie drogownictwa i komunikacji

Kontynuowane będą działania zmierzające do poprawy stopnia finansowania wydatków związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej dochodami pozyskiwanymi w tym zakresie. Cele te zamierza się uzyskać m.in. poprzez taryfy biletowe, zapewnienie szerokiego dostępu do biletów m.in. w drodze rozbudowy sieci biletomatów i sieci POP, podejmowanie działań poprawiających efektywność windykacji należności za przejazd bez ważnego biletu.

Priorytetowym zadaniem, podobnie jak w latach ubiegłych, będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu na drogach publicznych Miasta st. Warszawy. W związku z tym planowane jest realizowanie takich zadań jak:

- prowadzenie prac remontowych dróg, mostów oraz sygnalizacji świetlnej i urządzeń bezpieczeństwa ruchu, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych,
- remont kładek dla pieszych, budowa i wymiana wind i podnośników dla niepełnosprawnych,
- usprawnianie komunikacji publicznej m.st. Warszawy i obszaru metropolitalnego poprzez zwiększenie priorytetu transportu zbiorowego (wydzielone pasy autobusowe i torowiska tramwajowo-autobusowe),
- rozwój systemu rowerowego, w tym także systemu Warszawskiego Roweru Publicznego - Veturilo, budowa parkingów rowerowych i łączenie ścieżek rowerowych,
- uruchomienie Warszawskich Linii Turystycznych (tramwaj wodny, przeprawy promowe, rejsy do Serocka),
- kontynuacja działań związanych z zimowym i letnim oczyszczaniem ulic,

- kontynuacja prac związanych z rozwojem terenów zieleni, którego celem jest zachowanie atrakcyjności i różnorodności przestrzeni miejskiej.

7.1.1.2. w zakresie gospodarki mieszkaniowej

W 2014 r. i w latach następnych realizowane będą cele i zadania wynikające z obowiązującej od stycznia 2013 r. aktualizacji Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem m.st. Warszawy na lata 2013 – 2017.

Kontynuowane będą wielokierunkowe działania prowadzone w celu zwiększenia efektywności zarządzania komunalnym zasobem mieszkaniowym Miasta zorientowane, m.in. na:

- zwiększenie możliwości zaspokajania potrzeb mieszkaniowych osób oczekujących na wynajęcie lokali socjalnych i zamiennych oraz gospodarstw domowych o niskich dochodach,
- realizację przyjętej polityki czynszowej, w tym rozszerzenie zakresu pomocy poprzez zwiększenie możliwości udzielania obniżek najemcom uzyskującym niskie dochody,
- poprawę jakości zarządzania mieszkaniowym zasobem Miasta, w tym poprzez podniesienie jakości pracy administratorów oraz działania zapobiegające powstawaniu i narastaniu zaległości czynszowych,
- racjonalizację kosztów utrzymania oraz poprawę stanu technicznego mieszkaniowego zasobu Miasta.

Realizowane będą również działania w zakresie rewitalizacji obiektów i obszarów Miasta w ramach opracowywanego Zintegrowanego Programu Rewitalizacji na lata 2014-2020 w zakresie dostosowanym do możliwości finansowych Miasta.

7.1.1.3. w zakresie oświaty i edukacji

W 2014 r. kontynuowane będą działania zmierzające do zapewnienia powszechnej dostępności szkół i placówek oświatowych oraz wysokiej jakości kształcenia poprzez stworzenie bogatej oferty edukacyjnej, nowoczesnej bazy dydaktycznej odpowiadającej określonym standardom i doskonalenie kadry pedagogicznej. Podejmowane będą działania zmierzające do pozyskania środków zewnętrznych na finansowanie warszawskiej edukacji, w tym w szczególności środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa oraz środków unijnych.

Wyzwaniem dla Miasta w wymiarze finansowym i organizacyjnym w perspektywie najbliższych lat będzie przygotowanie się do wdrożenia reformy mającej na celu upowszechnienie wychowania przedszkolnego, co wiąże się z zapewnieniem miejsc w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych w szkołach dla wszystkich dzieci czteroletnich – od 1 września 2015 r., i dla wszystkich dzieci trzyletnich – od 1 września 2017 r.

W 2014 r. zostaną przygotowane i uruchomione działania wynikające z *Programu rozwoju edukacji w latach 2013-2020* będącego strategicznym dokumentem opisującym

cele i sposoby rozwoju warszawskiej edukacji w najbliższych siedmiu latach. Perspektywa roku 2020 jest wspólna dla kluczowych dokumentów strategicznych Warszawy, Polski i Unii Europejskiej, odnoszących się do głównych dziedzin życia społeczno-ekonomicznego, takich jak: *Strategia rozwoju m.st. Warszawy*, *Spółeczna Strategia Warszawy*, *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego*, *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego*, *Strategia Europa 2020*. Spójne planowanie strategiczne umożliwi zrównoważony rozwój w najważniejszych sferach życia społecznego i ekonomicznego, w których edukacja odgrywać będzie pierwszoplanową rolę. *Program rozwoju edukacji w Warszawie w latach 2013-2020* wskazuje cele, obszary i kierunki działań, które będą realizowane w opracowanych projektach operacyjnych oraz odzwierciedlone w przyjmowanych co roku priorytetach edukacyjnych.

Pomimo ograniczenia możliwości budżetowych Miasta na skutek spowolnienia zakłada się pełną realizację podstawowych zadań wynikających z polityki edukacyjnej, tak by wysokie standardy odnoszące się do jakości kształcenia w sferze oświaty w Warszawie na tle kraju mogły być podtrzymane.

W związku ze zmniejszeniem możliwości budżetowych Miasta kontynuowane będą działania mające na celu optymalizację ponoszonych kosztów, m.in. poprzez:

- projekty oszczędnościowe w zakresie kosztów energii, takie jak modernizacje oświetlenia, termomodernizacje, modernizacje ogrzewania,
- ograniczenie kosztów niezwiązanych bezpośrednio z procesem dydaktyczno-wychowawczym, takich jak koszty sprzątnięcia, przygotowywania posiłków, nadzoru nad posiadaniem przez szkoły majątkiem, na rzecz wydatków ukierunkowanych bezpośrednio na ucznia (np. innowacyjne projekty edukacyjne),
- ograniczenie występowania małolicznych oddziałów w przypadkach, gdy ich koszt działalności w przeliczeniu na ucznia będzie wysoki,
- racjonalizację sieci szkolnej.

Działania w obszarze edukacji podejmowane będą w następujących obszarach:

I. Edukacja i wspieranie rozwoju małego dziecka, gdzie priorytetowo traktowane będą:

- zapewnienie wszystkim 5-lątkom edukacji przedszkolnej,
- przygotowanie m.st. Warszawy do reformy związanej z upowszechnieniem wychowania przedszkolnego i objęciem edukacją przedszkolną wszystkich dzieci 3 i 4-letnich,
- tworzenie nowych miejsc przedszkolnych zarówno w przedszkolach, jak i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych,
- rozbudowa infrastruktury przedszkolnej, zwłaszcza w dzielnicach Warszawy o najwyższej liczbie zamieszkiwania ludzi młodych, a także propagowanie innych alternatywnych form wychowania przedszkolnego,

- zapewnienie dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wychowujących się w trudnych warunkach rodzinnych pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej udzielanej w poradniach, szkołach, przedszkolach i placówkach,
- organizacja konkursów ofert dla organizacji pozarządowych na realizację programów wychowawczo-edukacyjnych we współpracy z przedszkolami,
- promowanie i upowszechnianie nowatorskich rozwiązań w wychowaniu przedszkolnym,
- objęcie najmłodszych, niepełnosprawnych dzieci wczesnym wspomaganie rozwoju.

II. Edukacja szkolna, gdzie działania będą ukierunkowane w szczególności na:

- rozbudowę i remonty infrastruktury szkolnej, zwłaszcza w dzielnicach Warszawy o najwyższej liczbie zamieszkiwania ludzi młodych,
- kontynuację przyjmowania do szkół dzieci 6-letnich,
- finansowanie innowacyjnych projektów edukacyjnych, wykraczających poza klasowo-lekcyjną pracę szkoły, w tym Warszawskich Inicjatyw Edukacyjnych,
- organizowanie międzyszkolnych zajęć pozalekcyjnych, ukierunkowanych na rozwijanie uzdolnień uczniów lub specjalne potrzeby edukacyjne, w tym programów Wars i Sawa, Szkoła z Pomysłem,
- rozwój miejskiego systemu stypendialnego,
- współdziałanie z uczelniami w rozwoju utalentowanych uczniów oraz realizacji zajęć dla młodzieży,
- finansowanie działań organizacji pozarządowych realizujących projekty edukacyjno – wychowawcze na rzecz dzieci i młodzieży wykraczające poza program nauczania,
- rozwijanie systemowej opieki psychologiczno-pedagogicznej w szkołach,
- zapewnienie szkołom warunków do jak najpełniejszej realizacji orzeczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych, a także monitoring realizowania zaleceń z orzeczeń w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub w innych przygotowanych do tego placówkach.
- rozwijanie systemu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obejmującego jednostki specjalne i integracyjne, a także nauczanie włączające,
- podnoszenie standardów bezpieczeństwa przebywania w szkole i placówkach oświatowych oraz rozwijanie programów prozdrowotnych,
- rozwój poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i segregacji dzieci i młodzieży,
- rozwijanie współpracy międzynarodowej szkół z wykorzystaniem Europejskiego Domu Spotkań Młodzieży,
- upowszechnienie w przedszkolach i szkołach zdrowego stylu życia i prowadzenie edukacji prozdrowotnej w celu poprawy sprawności fizycznej uczniów, walki z otyłością, zapobieganiu powstawania chorób cywilizacyjnych np. cukrzycy.

III. Edukacja dla rynku pracy, gdzie działania będą obejmowały w szczególności:

- podniesienie jakości kształcenia zawodowego, w tym poprzez dalszą modernizację bazy techno-dydaktycznej szkolnictwa zawodowego,
- dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb gospodarki oraz rynku pracy na podstawie prognoz popytu na pracę w skali aglomeracji warszawskiej, województwa mazowieckiego oraz w wymiarze krajowym,
- poszerzanie oferty edukacyjnej szkół dla dorosłych, w tym uruchomienie nowych kierunków kształcenia,
- kontynuowanie akcji informacyjnych i promocyjnych szkolnictwa zawodowego,
- organizowanie zintegrowanych szkoleń merytoryczno-metodycznych dla nauczycieli szkół zawodowych,
- włączenie organizacji pracodawców w proces kształcenia zawodowego w ramach podpisywanych porozumień, w tym w zakresie objęcia patronatem szkół zawodowych, ewentualnie poszczególnych klas (zawodów, specjalności),
- kontynuowanie systemowej współpracy z uczelniami i z instytucjami rynku pracy,
- rozwijanie doradztwa zawodowego,
- zwiększenie wsparcia dla uczniów niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie poprzez dobre przygotowanie ich do znalezienia zatrudnienia na rynku pracy.

IV. Edukacja poza szkołą, gdzie jako pierwszoplanowe traktowane będą:

- współpraca z Centrum Nauki Kopernik jako kluczową i innowacyjną placówką prowadzącą działania na rzecz uczniów warszawskich szkół polegające na rozbudzaniu i promowaniu zainteresowań naukowych,
- realizacja Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej,
- prowadzenie zajęć sportowych i rekreacyjnych w ramach akcji „Lato w mieście” i „Zima w mieście”,
- finansowanie projektów edukacyjnych realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- rozwój oferty pozaszkolnych placówek specjalistycznych dla szkół i placówek warszawskich.

V. Rozwój nauczycieli i kadr oświatowych, gdzie działania będą nakierowane przede wszystkim na:

- wspieranie rozwoju innowacji edukacyjnych i społecznych, w tym w szczególności w oparciu o Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń,
- realizacja systemowych programów doskonalenia zawodowego dyrektorów szkół i placówek, w tym w zakresie zarządzania, wychowania, zarządzania kryzysowego,
- realizacja programów kompleksowego wspomaganie szkół i placówek oświatowych,
- realizacja programów doskonalenia nauczycieli przedszkoli w zakresie uzyskania uprawnień do nauczania języków obcych w przedszkolach,

- wspomaganie udziału dyrektorów szkół warszawskich w ogólnopolskich projektach integrujących środowisko kadr zarządzających oświatą,
- wspieranie warszawskich szkół w europejskiej i międzynarodowej współpracy edukacyjnej,
- wspieranie dyrektorów warszawskich szkół w europejskiej i międzynarodowej współpracy edukacyjnej,
- rozwijanie współpracy z uczelniami.

Planowane jest kontynuowanie programów restrukturyzacyjnych kosztów utrzymania szkół i placówek oświatowych w Mieście. Opracowane zostaną jednolite wytyczne dotyczące organizacji roku szkolnego 2013/2014, a ustalenie wydatków na oświatę w 2014 r. nastąpi w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek edukacyjnych. Aktualna pozostanie przyjęta w poprzednim okresie zasada, iż o ostatecznej wysokości środków na poszczególne zadania i jednostki decydować będą bezpośrednio Zarządy Dzielnic.

7.1.1.4. w zakresie bezpieczeństwa

Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego stanowić będzie zadanie priorytetowe Miasta. Cel ten planuje się osiągnąć ściśle współdziałając z lokalnymi społecznościami, służbami, inspekcjami, strażami oraz służbami miejskimi i podmiotami administracji rządowej. Zadania o charakterze cyklicznym będą obejmować:

- wspieranie działań realizowanych przez Policję poprzez dofinansowanie doskonalenia zawodowego policjantów w zakresie służby prewencyjnej, dofinansowanie służb ponadnormatywnych funkcjonariuszy Policji, zakup sprzętu specjalistycznego, utrzymanie koni służbowych, które będą wykorzystywane na terenach trudno dostępnych, a także podczas zabezpieczenia imprez masowych i zgromadzeń o podwyższonym ryzyku,
- wspieranie działań realizowanych przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej poprzez zakupy sprzętu specjalistycznego, szkolenia dla funkcjonariuszy pożarnictwa będących przewodnikami psów,
- zapewnienie prawidłowego funkcjonowania miejskiego systemu monitoringu wizyjnego przy współpracy z Policją i innymi służbami miejskimi,
- realizację programów prewencyjnych wynikających z Warszawskiego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego dla m.st. Warszawy na lata 2012-2014 pn. "Bezpieczna Warszawa" uchwalonego 17 maja 2012 r., prowadzenie programów „Bezpieczne osiedle”, organizowanie i realizowanie nowych inicjatyw służących poprawie bezpieczeństwa,

a także zorganizowanie przewozu grup kibiców piłki nożnej uczestniczących w meczach odbywających się na terenie m.st. Warszawy,

- zarządzanie kryzysowe, w tym funkcjonowanie Zespołu Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy, Centrum Zarządzania Kryzysowego m.st. Warszawy, sztabu kryzysowego oraz Stołecznego Zespołu Pomocy Poszkodowanym,
- zapewnienie funkcjonowania sieci łączności radiotelefonicznej zarządzania kryzysowego m.st. Warszawy oraz systemu alarmowania i ostrzegania ludności będącego własnością m.st. Warszawy,
- wsparcia służb ratowniczych i porządkowych w usuwaniu skutków zdarzeń stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia lub środowiska oraz mających znamiona sytuacji kryzysowej,
- utrzymanie gotowości bojowej Ochotniczych Straży Pożarnych,
- obrona cywilna - organizowanie i koordynowanie szkoleń oraz ćwiczeń z zakresu obrony cywilnej, w tym organizowanie szkoleń dla mieszkańców Warszawy, utrzymanie i konserwacje systemu alarmowania.

W związku z koniecznością utrzymania ograniczeń budżetowych, przewiduje się przewartościowanie planowanych wydatków w 2014 r. i w kolejnych latach skupiając się głównie na wydatkach bieżących i zakupach inwestycyjnych mających istotny wpływ na utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców Warszawy.

7.1.1.5. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego

Do zadań priorytetowych w zakresie funkcjonowania i finansowania działalności kulturalnej w m.st. Warszawa należą:

- wypełnienie ustawowych zobowiązań organizatora wobec miejskich instytucji kultury oraz współfinansowanie Biblioteki m.st. Warszawy w zakresie zadań biblioteki powiatowej,
- współpraca z samorządowymi i państwowymi instytucjami kultury,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Zadania priorytetowe zostaną oparte w szczególności na kluczowych obszarach Programu Rozwoju Kultury (PRK) do roku 2020.

W 2014 r. będą realizowane zadania w następujących obszarach zgodnych z PRK 2020:

Obszar LUDZIE :

- rozwijanie kompetencji kulturowych warszawiaków poprzez działalność związaną z edukacją kulturalną – współpraca z Pełnomocnikiem Warszawskiego Programu Edukacji Kulturalnej w realizacji działań WPEK, poprzez prowadzenie systemu informacji o działalności z zakresu edukacji

kulturalnej WPEK (część zintegrowanego systemu informacji kulturalnej), jaką realizują placówki stołeczne i organizacje pozarządowe dla mieszkańców m. st. Warszawy;

- wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców Warszawy w kulturze, w tym także w zakresie działań lokalnych,
- wspieranie aktywnego uczestnictwa mieszkańców Warszawy w międzynarodowych wydarzeniach np. poprzez organizację wspólnych międzynarodowych wydarzeń artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich – Moskwa, Paryż, Stambuł.

Obszar KREACJA :

- wspieranie różnorodności i niezależności artystycznej, powstawania nowych dzieł i organizowania kulturotwórczych wydarzeń (stypendia i współpraca z instytucjami kultury oraz NGOs), w tym projektów innowacyjnych i eksperymentalnych, wsparcie współpracy zagranicznej warszawskich środowisk twórczych, ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich Warszawy oraz pozostałych partnerów z krajów Unii Europejskiej i Partnerstwa Wschodniego, m.in. Berlin, Duesseldorf, Sztokholm, Paryż (15-lecie współpracy), Moskwa (przygotowanie do sezonu polsko-rosyjskiego w 2015 r.), Stambuł (600-lecie stosunków dyplomatycznych), Kijów, Tbilisi poprzez realizację programu wizyt studyjnych w Warszawie i wydarzeń artystycznych,
- wsparcie rozwoju sektora kreatywnego w Warszawie, m.in. wdrażanie rekomendacji powstałych przy realizacji projektu ECCL – Europejskie Laboratorium Klastrow Kreatywnych,
- działalność związana z kontynuacją projektów powstałych w ramach starań Warszawy o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 r. poprzez wspieranie różnorodności artystycznej i współpracy zagranicznej warszawskich środowisk twórczych,
- działalność związana ze wspieraniem różnorodności i niezależności artystycznej, organizowania kulturotwórczych wydarzeń, współorganizacja czwartej edycji Europejskich Targów Muzycznych „Co jest grane”.

Obszar MIEJSCA I PRZESTRZEŃ :

- poprawa stanu infrastruktury kulturalnej oraz dostępności i jakości przestrzeni publicznej,
- prowadzenie działań kulturalnych w obszarach rewitalizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji m.st. Warszawy,

- kontynuacja programów umożliwiających powstawanie nowych, oryginalnych, powiązanych z otoczeniem, wysokiej jakości artystycznej obiektów sztuki oraz działań w przestrzeni miejskiej.
- współorganizowanie imprez wraz Muzeum Sztuki Nowoczesnej , tj. Festiwal Projektowania Miasta Warszawa w Budowie, Park Rzeźby na Bródnie V.

Obszar WIZERUNEK :

- wypromowanie wśród partnerów zagranicznych Warszawy jako miasta kultury i obywateli: z atrakcyjną ofertą kulturalną, ciekawym dorobkiem kulturalnym oraz pełnego nowych możliwości artystycznych – poprzez organizację rezydencji i wizyt studyjnych dla uczestników reprezentujących różne dziedziny kultury oraz dziennikarzy, a także pobytów dla profesjonalistów z obszaru kultury,
- wypromowanie Warszawy jako miasta wielokulturowego – poprzez kontynuację programu skierowanego do mniejszości kulturowych Warszawy (kontynuacja prac nad Warszawskim Centrum Wielokulturowym),
- włączenie artystów, projektantów, organizatorów kultury, społeczników, a także wydarzeń i zjawisk kultury oraz mediów do budowania wizerunku Warszawy – miasta kultury i obywateli,
- nagrody m.st. Warszawy - Warsaw Grand Prix w ramach Warszawskiego Festiwalu Filmowego, Nagroda Literacka m.st. Warszawy, Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego, Warszawska Premiera Literacka, Feliksy - nagroda teatralna przyznawana dla aktorów i reżyserów teatralnych działających w warszawskich teatrach,
- działalność związana ze współorganizacją Gali i wręczeniem Nagród Akademii Fonograficznej Fryderyk 2014,
- festiwale: teatralne, muzyczne, interdyscyplinarne itp.,
- utrzymanie i dalszy rozwój zintegrowanego miejskiego systemu informacji kulturalnej, podniesienie dostępności oferty kulturalnej, w tym dla osób niepełnosprawnych,
- działalność związana z informacją kulturalną Warszawy, miasta kultury i obywateli poprzez utrzymanie i dalszy rozwój zintegrowanego miejskiego systemu informacji kulturalnej (w tym m.in.: prowadzenie redakcji w językach polskim i angielskim, rozwój serwisu Kulturalna Warszawa,
- promocja oferty kulturalnej w ramach targów turystycznych oraz poprzez miejskie Punkty Informacji Turystycznej,
- prezentację oferty kulturalnej Warszawy w Paryżu w formie wystawy – metro paryskie RAPT połączonej z organizacją i promocją 5 edycji festiwalu „Chopin w Ogrodach Luksemburskich”.

Obszar TOŻSAMOŚĆ :

- budowanie poczucia odpowiedzialności, zainteresowania miejscem zamieszkania we współpracy z muzeami, poprzez projekty artystyczne i społeczno-kulturalne,
- wspieranie projektów międzykulturowych i działania związane z promocją dialogu międzykulturowego, m.in. poprzez realizację prac nad Warszawskim Centrum Wielokulturowym
- wspieranie inicjatyw upowszechniających dorobek dziedzictwa kulturowego Warszawy i popularyzujących wiedzę o Warszawie (w tym rocznice, jubileusze twórców i instytucji związanych z Warszawą),
- włączenie współczesnych aspektów dziedzictwa kulturowego do budowania tożsamości,
- nazewnictwo ulic: kontynuacja prac nad opracowaniem i wydaniem katalogu ulic współpraca z Zespołem Nazewnictwa Miejskiego.

Obszar ZARZĄDZANIE :

- modernizacja funkcjonowania instytucji kultury zgodnie z wprowadzonymi zmianami legislacyjnymi, racjonalizacja wydatków (wspieranie działań mających na celu optymalizację wydatków w zakresie kosztów stałych),
- opracowanie diagnozy dotyczącej rozmieszczania i funkcjonowania bibliotek publicznych, dla których Miasto jest organizatorem,
- kontynuacja prac nad działaniami operacyjnymi Programu Miasto Kultury i Obywateli. Założenia – w ramach Zespołu Sterującego i Grup Roboczych,
- kontynuacja prac nad Mapą Warszawskiej Kultury w ramach nowego systemu zbierania i upowszechniania danych dot. polityki społecznej Urzędu m.st. Warszawy,

Działania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego będą ukierunkowane na realizację Programu opieki nad zabytkami, w ramach którego pierwszoplanowe zadania będą stanowiły:

- zapewnienie opieki nad zabytkami, za które odpowiedzialne są władze m.st. Warszawy w ramach opracowywanych dokumentów programowych, strategicznych i planistycznych, propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym Miasta poprzez jej udostępnianie w formie dokumentacji i publikacji, w tym multimedialnej,
- kontynuowanie publikacji Atlasu ulic i placów,

- przygotowywanie wytycznych konserwatorskich do obszarów ochrony konserwatorskiej w planach zagospodarowania przestrzennego, co umożliwia określenie zakresów ochrony zabytków,
- prowadzenie dokumentacji zabytków znajdujących się na terenie m. st. Warszawy
- opracowywanie wytycznych do miejskich przestrzeni publicznych (przygotowywane projekty rewitalizacji zabytkowych parków, ulic i placów lub konkursy architektoniczne przez zarządzających tymi przestrzeniami muszą uwzględniać uwarunkowania konserwatorskie),
- prowadzenie prac konserwatorskich przy obiektach wpisanych do rejestru, przy obiektach będących własnością Miasta w celu poprawy stanu technicznego zagrożonych lub cennych obiektów zabytkowych na terenie Warszawy stanowiących tzw. mienie niechciane (gł. mała architektura w pasach drogowych),
- prowadzenie spraw związanych z wpisem Starego Miasta na Listę Światowego Dziedzictwa Naturalnego i Kulturalnego UNESCO,
- kontynuowanie projektu badań Kolorystyki fasad Traktu Królewskiego, co ma na celu podejmowanie decyzji w trakcie prac konserwatorskich i remontowych podnoszących estetykę Miasta oraz uzyskanie wiedzy o historii Miasta i następnie przekazanie jej mieszkańcom poprzez publikację,
- prowadzenie prac badawczych piwnic staromiejskich mające na celu określenie stanu mykologiczno-wilgociowego, co będzie podstawą podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu technicznego zabytkowych kamienic,
- prowadzenie spraw związanych z tworzeniem parków kulturowych,
- programy promujące ochronę dziedzictwa kulturowego poprzez szeroko pojętą społeczną opiekę nad zabytkami i edukację,
- prowadzenie interwencyjnych ratowniczych badań archeologicznych,
- badania archeologiczno-architektoniczne na Placu Teatralnym w Warszawie,
- monitoring obiektów zagrożonych,
- kontynuowanie projektu adaptacji zabytkowego obiektu Elizeum w Parku na Książęcym,
- kontynuowanie projektu „Przeciwdziałanie Ryzyku Pożarowemu i Doskonalenie Systemów Gaszenia Pożaru Starówek Miejskich uznanych za obiekty Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO”, który realizowany jest ze środków zewnętrznych

7.1.1.6. w zakresie kultury fizycznej i sportu

Do priorytetowych zadań realizowanych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2014 r. należeć będzie w szczególności:

- szkolenia i współzawodnictwo sportowe, szczególnie dzieci i młodzieży w różnych kategoriach wiekowych obejmujące również:

- współzawodnictwo sportowe młodzieży szkolnej i akademickiej oraz osób niepełnosprawnych,
- utrzymanie obiektów sportowo – rekreacyjnych,
- podnoszenie sprawności fizycznej mieszkańców, obejmujące m.in.:

realizację programów, takich jak:

- Akcja „Zima i Lato w Mieście,
- „Senior – starszy sprawniejszy”,
- „Od zabawy do sportu”,
- „Ścieżki biegowe i zajęcia z nordic walking”,
- „Boiska wielofunkcyjne – SYRENKI” ,
- „Niepełnosprawny – sprawniejszy”.
- imprezy rekreacyjno-sportowe adresowane do mieszkańców miasta, takie jak:
 - festyny i imprezy o charakterze rodzinnym,
 - ogólnodostępne imprezy biegowe,
 - amatorskie turnieje w grach zespołowych oraz inne turnieje dla amatorów.

Ponadto wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej będzie realizowane poprzez:

- organizację imprez sportowo-rekreacyjnych,
- prowadzenie działalności sportowo-rekreacyjnej przez ośrodki sportu i rekreacji,
- promocję m.st. Warszawy poprzez sport,
- realizację projektów finansowanych przy udziale środków z UE, np.:
„Fit for Life” – promocja różnych form aktywności fizycznej osób starszych (60+) mieszkańców miast europejskich.

7.1.1.7. w zakresie opieki społecznej

W ramach zadań **z zakresu pomocy społecznej** realizowanych przy pomocy ośrodków pomocy społecznej w dzielnicach oraz Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie i jednostek przez nie nadzorowanych, a także Urzędu Pracy, Zespołu Żłobków i innych jednostek **priorytetowa będzie realizacja celów** określonych w programach operacyjnych, wynikających ze Społecznej Strategii Warszawy – Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych m. st. Warszawy, a w szczególności:

1. Program „Rodzina”

1.1. Tworzenie przyjaznych warunków dla życia i rozwoju rodziny m. in. poprzez realizację *Programu Wspierania Rodziny m. st. Warszawy na lata 2013 – 2015*, w tym:

- otwarcie przestrzeni publicznej i rozbudowa infrastruktury społecznej zgodnie z potrzebami rodziny m.in. rozwijanie Warszawskich Klubów dla Rodzin, działania

na rzecz rodzin wielodzietnych i podnoszenie kompetencji rodziny poprzez prowadzenie działań psychologiczno – pedagogicznych i specjalistycznego poradnictwa rodzinnego oraz podejmowanie działań profilaktycznych dotyczących opieki nad małym dzieckiem,

- zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i rozwój różnorodnych form opieki nad dzieckiem do lat trzech – kluby dziecięce, opiekun dzienny,
- świadczenie zintegrowanej oferty usług w ramach lokalnego systemu wsparcia - realizacja programów z zakresu wsparcia osób i rodzin zagrożonych marginalizacją: organizacja specjalistycznego wsparcia dla osób i rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, asysta rodzinna, rozwijanie działań placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego oraz streetworkingu,
- organizacja szkoleń dla asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych w zakresie prowadzenia pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- utrzymanie w pełnym zakresie zasobu lokalowego Ośrodka Wsparcia – domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży przy ul. Chlubnej 9 A-D w Warszawie w celu umożliwienia realizacji zadań podmiotowi prowadzącemu – organizacji pozarządowej,
- prowadzenie działań na rzecz integracji cudzoziemców w Warszawie, w szczególności poprzez rozwijanie oferty poradnictwa.

1.2 Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej poprzez realizację *Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej m. st. Warszawy na lata 2013 -2015*, w tym:

- systemowe i systematyczne pozyskiwanie nowych lokali na rodzinne formy pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków finansowych na ich dostosowanie, wyposażenie i utrzymanie, zgodnie ze standardem,
- pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych w celu osiągnięcia na koniec 2014 roku liczby 26 rodzin zawodowych i 10 rodzinnych domów dziecka,
- zapewnienie środków na świadczenia fakultatywne dla rodzin zastępczych oraz zwiększenie (o 10 osób) liczby koordynatorów pieczy rodzinnej,
- utrzymanie zasobu instytucjonalnej pieczy zastępczej na poziomie zapewniającym bieżące funkcjonowanie, zgodnie z realnymi potrzebami i warunkami rynkowymi,
- pozyskanie, wyposażenie i utrzymanie nie mniej niż 2 lokali na małe instytucjonalne formy pieczy zastępczej dla 14-osobowych grup dzieci, zgodnie z zapisami ustawy,

- zabezpieczenie świadczenia usług specjalistycznych dostosowanych do potrzeb przyjmowanych do pieczy dzieci (zatrudnienie specjalistów lub zakup usług),
- organizacja szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

2. Warszawski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

2.1. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin m. in. poprzez:

- wspieranie w osiągnięciu samodzielności i niezależnego funkcjonowania udzielane w różnych formach warsztatów, poradnictwa, doradztwa oraz asysty, treningów i szkoleń,
- tworzenie i poprawę warunków właściwej obsługi osób z niepełnosprawnościami w zakresie orzecznictwa - zwiększenie liczby gabinetów lekarskich i kadry orzeczniczej oraz punktów obsługi interesantów.

2.2 Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym w społeczności lokalnej poprzez m. in.:

- rozwój usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych,
- prowadzenie dziennych ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
- znoszenie barier w dostępie do pełnego uczestnictwa w kulturalnym i społecznym życiu Miasta.

2.3 Przygotowanie i przeprowadzenie okresowej ewaluacji realizacji Programu z perspektywy skuteczności, trafności i efektywności działań.

3. Program „Warszawa Przyjazna Seniorom”

Realizacja Programu *Warszawa Przyjazna Seniorom* poprzez tworzenie warunków w środowisku lokalnym do godnego życia i budowania pozytywnego wizerunku seniora, w tym:

- podejmowanie działań promocyjnych i informacyjnych, promujących wizerunek osób starszych m.in. poprzez stworzenie Centrum Integracji Seniorów oraz uwzględnianie w placówkach miejskich ofert dla seniorów,
- realizacja programów na rzecz zapobiegania wykluczeniu i izolacji oraz zwiększających aktywność osób starszych, poprzez: wspieranie organizacji kombatanckich, rozwój Uniwersytetów III Wieku, lokalnych klubów i ośrodków wsparcia dla seniorów oraz działań o charakterze samopomocowym, wspieranie działań kształtujących i rozwijających więzi międzypokoleniowe, wspieranie programów szkoleń opiekunów osób starszych, w tym wolontariatu na rzecz osób starszych,
- sprostanie zwiększonemu zapotrzebowaniu na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania z powodu starzenia się mieszkańców Warszawy,

- zapewnienie utrzymania zasobu instytucjonalnego domów pomocy społecznej zgodnie z ustawowymi standardami.

4. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk, będących następstwem nadużywania oraz uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych m.in. poprzez:

- działania profilaktyczne i edukacyjno – informacyjne skierowane do młodzieży, młodych dorosłych i osób podejmujących ryzykowane zachowania,
- kompleksowe zintegrowane oddziaływania edukacyjne (zajęcia pozaszkolne), profilaktyczne, opiekuńczo-wychowawcze, korekcyjne, specjalistyczne, socjalne i inne dla dzieci i młodzieży w wieku 7-18 lat ze szkół znajdujących się na obszarach objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji,
- pomoc psychospołeczną i prawną w formie prowadzenia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, asysty rodzinnej i działań psychologiczno – pedagogicznych, poradni internetowej, publikacje w specjalistycznych czasopismach i innych mediach,
- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu terapii poprzez zakup usług zdrowotnych oraz realizację programów psychoterapii uzależnień, uwzględniających specjalne potrzeby osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi (deficyty słuchu i wzroku),
- działania wspierające personel domów pomocy społecznej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych mieszkańców placówek.

5. Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii

Ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych m.in. poprzez:

- działania profilaktyczne i informacyjno – edukacyjne prowadzone w miejscach spotkań młodzieży, organizację czasu wolnego oraz działania interwencyjne i pomoc dla eksperymentujących,
- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu terapii rehabilitacji poprzez zakup usług zdrowotnych i realizację programów psychoterapii uzależnień,
- ograniczenie ryzyka i redukcje szkód zdrowotnych, wspieranie programów leczenia substytucyjnego,
- wspieranie realizacji programów rehabilitacyjnych w hotelach i schroniskach dla osób uzależnionych i w mieszkaniach readaptacyjnych.

6. Miejski Program Przeciwdziałania Zakażeniom HIV i Działania na Rzecz Osób Żyjących z HIV/AIDS

Zmniejszenie liczby nowych zakażeń HIV oraz poprawa jakości życia osób żyjących z HIV/AIDS i ich bliskich m.in. poprzez:

- działania profilaktyczne, warsztaty edukacyjne w środowiskach młodzieży, szczególnie akademickiej, przejawiającej skłonności do zachowań ryzykownych,
- wspieranie anonimowego testowania na obecność przeciwciał antyHIV,
- wsparcie psychologiczne i socjalne realizowane w mieszkaniach readaptacyjnych.

7. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy

Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz tworzenie spójnego, kompleksowego i profesjonalnego systemu skutecznej pomocy osobom, które doznają różnych form przemocy między innymi poprzez:

- prowadzenie interwencji i specjalistycznego poradnictwa dla osób doznających przemocy w rodzinie, w tym w szczególności kobiet i dzieci, a także programów korekcyjno-edukacyjnych dla stosujących przemoc,
- świadczenie przez jednostki pomocy społecznej rodzinom, w których dochodzi do przemocy psychospołecznej i prawnej pomocy, w formie poradnictwa specjalistycznego, pracy asystenta rodzinnego i innych form wsparcia w środowisku lokalnym,
- zwiększenie dostępności i podniesienie standardu usług świadczonych przez ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej oraz podnoszenie kompetencji członków zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy.

8. Realizacja zadań statutowych przez ośrodki pomocy społecznej w dzielnicach m. st. Warszawy

Podstawowym zadaniem jest przeciwdziałanie ubóstwu i zwiększenie pomocy dla najuboższych mieszkańców Warszawy poprzez, m.in. zaspokojenie potrzeb dotyczących zasiłków stałych, okresowych i celowych oraz usług opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem dzielnic, w których problemy społeczne (pokoleniowe ubóstwo, bezrobocie) występują w dużym natężeniu.

Ponadto w ramach realizacji pozostałych zadań ustawowych systematycznie realizowane będą:

- różnorodne formy wsparcia dla osób bezdomnych – noclegownie, schroniska, ogrzewalnie, jadłodajnie, łaźnie, pralnie,
- działania związane z wychodzeniem z bezdomności – w tym mieszkania treningowe, streetworking,
- realizacja świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego,

- działania pomocowe na rzecz repatriantów i uchodźców.

Przewiduje się także kontynuację pozyskiwania i efektywnego wykorzystywania środków unijnych na finansowanie projektów skierowanych do rozmaitych osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem/wykluczonych z powodu pochodzenia społecznego, wieku, stanu zdrowia, uzależnienia, niepełnosprawności, itp. Celem realizacji projektów powinna być wymierna poprawa ich sytuacji życiowej, zwiększenie szans na samodzielność i niezależność od pomocy społecznej.

7.1.1.8. w zakresie ochrony zdrowia

Priorytetowe zadania w tym zakresie, zaplanowane na rok 2014 i spójne ze Strategią Rozwoju m.st. Warszawy do 2020 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2020 i Warszawskim Programem Profilaktyki i Promocji Zdrowia na lata 2012-2016, realizowane przez zakłady opieki zdrowotnej i przez organizacje pozarządowe, stanowią adresowane do mieszkańców m.st. Warszawy programy, w tym w szczególności:

Programy dla dzieci i młodzieży

- Program profilaktyki zdrowotnej w zakresie poprawy stanu zdrowia jamy ustnej dla uczniów klas II szkół podstawowych m.st. Warszawy
- Program badań przesiewowych słuchu dla uczniów klas I i VI szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy
- Program zdrowotny w zakresie profilaktyki i korekcji wad postawy dla uczniów klas IV szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy
- Program profilaktyczny wczesnego wykrywania wad wzroku i zezów dla uczniów klas II szkół podstawowych na terenie m.st. Warszawy
- Program zdrowotny „Zdrowy uczeń”
- Profilaktyczny program zdrowotny pn.: „Ocena sprawności i wydolności fizycznej oraz predyspozycji do uprawiania dyscyplin sportowych przez dzieci i młodzież zamieszkałą w m.st. Warszawie”
- Program zdrowotny „Ocena ryzyka występowania choroby nadciśnieniowej u młodzieży szkolnej pomiędzy 18 a 19 rokiem życia”
- Program „Zdrowie, Mama i Ja – etap II - Pięcioletni program profilaktyki zakażeń pneumokokowych u dzieci powyżej 24 miesiąca życia, zamieszkałych na terenie Warszawy, przy zastosowaniu trzynastowalentnej (PCV 13) szczepionki przeciwko pneumokokom”.

Program skierowany do przyszłych rodziców - Program edukacji przedporodowej „Szkola rodzenia”.

Programy skierowane do osób starszych

- Program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grupy szczególnego ryzyka (osób od 65 roku życia),
- Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób przebywających w zakładach opiekuńczo – leczniczych (ZOL), dla których m.st. Warszawa jest podmiotem tworzącym,
- Program zdrowotny w zakresie opieki zdrowotnej nad kombatanami,
- Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla osób bezdomnych przebywających w noclegowniach na terenie m.st. Warszawy.

Programy skierowane do wszystkich grup wiekowych

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wsparcia działań dotyczących opieki nad pacjentami przewlekle chorym oraz działań rehabilitacyjnych.

7.1.1.9. w zakresie obsługi długu i wpłaty do budżetu państwa

Podstawową pozycję w tym zakresie stanowić będą:

- wydatki na obsługę długu m.st. Warszawy, na które składają się:
 - wydatki z tytułu spłaty odsetek od kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji na rynku krajowym i zagranicznym,
 - wydatki na prowizje i opłaty bankowe z tytułu udzielanych kredytów i pożyczek oraz pozostałe koszty związane z emisjami obligacji,
 - wydatki z tytułu przypadających w 2014 r. potencjalnych spłat rat kapitałowych i odsetek z tytułu udzielonych przez Miasto poręczeń. Dotyczy to głównie kredytów zaciągniętych w poprzednich latach przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których Miasto jest podmiotem tworzącym, z przeznaczeniem na restrukturyzację,
- wpłata do budżetu państwa na zwiększenie części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin i powiatów.

7.1.2. Założenia dotyczące wydatków dzielnic

W sferze oświaty i wychowania (dział 801) i edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) **zakłada się kontynuację procesu racjonalizacji wydatków poprzez ustalanie środków finansowych przeznaczonych do dyspozycji dzielnic w tym obszarze w oparciu o jednolity w skali Miasta standard wydatków bieżących w przeliczeniu na jedno dziecko/ucznia uczęszczającego do placówek oświatowo-wychowawczych ustalony na podstawie liczby uczniów przeliczeniowych.**

W zakresie pozostałych wydatków bieżących zakłada się kontynuację polityki budżetowej polegającej na stopniowym – w zależności od możliwości dochodowych m.st. Warszawy - wyrównywaniu dysproporcji rozwojowych między dzielnicami biorąc pod uwagę wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Priorytety w zakresie wydatków oraz wewnętrzną strukturę załączników dzielnicowych na 2014 r. wyznaczają – podobnie jak w poprzednim okresie - Zarządy dzielnic.

7.2. Założenia dotyczące wydatków majątkowych

Nakłady inwestycyjne na lata 2013-2014 wynikające z Wieloletniej Prognozy Finansowej m.st. Warszawy opiewają na łączną kwotę 5,8 mld zł, z tego na 2014 środki na wydatki majątkowe wynoszą 2,4 mld zł.

W 2014 roku i w latach następnych w pierwszej kolejności będą zabezpieczane środki finansowe na realizację przedsięwzięć kontynuowanych oraz inwestycji, dla których zaplanowano rozpoczęcie robót budowlanych. Wprowadzanie do planów inwestycyjnych nowych zadań poprzedzone będzie szczegółową analizą skutków finansowych dla budżetu (w tym m.in. kosztów eksploatacji inwestycji po jej zrealizowaniu). Ważnymi elementami oceny nowych zadań inwestycyjnych będą m.in.:

- zgodność z dokumentami strategicznymi i programami branżowymi miasta stołecznego Warszawy,
- uwarunkowania formalno-prawne związane z realizacją zadań,
- możliwość pozyskania dodatkowych źródeł na sfinansowanie realizacji.

Na poziom inwestowania w infrastrukturę techniczną Miasta będą miały wpływ, podobnie jak w poprzednich latach, wydatki inwestycyjne zaplanowane przez spółki miejskie, które z własnych środków realizują zamierzenia inwestycyjne z zakresu:

- transportu miejskiego,
- rozwoju sieci wodociągowej, kanalizacyjnej,
- oczyszczania miasta.

Założenia dotyczące wydatków majątkowych zaprezentowane zostały w układzie sfer i obejmują łącznie wydatki ogólnomiejskie i dzielnicowe.

Zakłada się, że **w ramach inwestycji ogólnomiejskich i dzielnicowych** realizowane będą zadania w następujących obszarach:

7.2.1. w zakresie transportu i komunikacji

Realizacja głównych przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu drogownictwa i komunikacji wynika z Strategii Zrównoważonego Rozwoju systemu Transportowego Warszawy do 2015 roku i lata następne. Priorytetowymi zadaniami, podobnie jak w latach

ubiegłych jest rozbudowa i usprawnienie układu drogowego, rozwój infrastruktury transportu publicznego oraz systemu parkowania.

W zakresie rozbudowy i modernizacji układu drogowego zakłada się kontynuację budowy ul. Nowolazurowej - kolejnego odcinka od ul. ks. Juliana Chrościckiego do ul. Połczyńskiej oraz prowadzenie prac przygotowawczych w zakresie pozyskania nieruchomości dla odc. od ul. Połczyńskiej do węzła S8. Ponadto, środki zostaną zarezerwowane na modernizację ciągu ulic Marsa - Żołnierska odc. węzeł Marsa - granica miasta, budowę Trasy Świętokrzyskiej na odc. od ul. Wybrzeże Szczecińskie do ul. Zabranieckiej, budowę ul. Wołoskiej na odc. ul. Rostafińskich - ul. Cybernetyki, przebudowę (rozbudowę) ul. Prostej na odc. Rondo Daszyńskiego - Rondo ONZ, budowę ul. Czerniakowskiej - bis oraz rozbudowę ul. Wybrzeże Helskie wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.

W obszarze transportu publicznego podstawowe działania będą się koncentrować na kontynuacji budowy centralnego odcinka II linii metra, łączącego Rondo Daszyńskiego z Dworcem Wileńskim. W 2014 roku prowadzone będą także prace przygotowawcze dla odcinków: zachodniego i wschodnio - północnego. Zakłada się także dalszy rozwój systemu parkowania poprzez budowę parkingów strategicznych w kolejnych lokalizacjach w systemie "Parkuj i Jedź" (Park&Ride). W 2014 roku środki finansowe zostaną zaplanowane na II etap przedsięwzięcia.

W celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców zakłada się budowę sygnalizacji świetlnych, nowych punktów świetlnych oraz przebudowę oświetlenia ulic.

Przewiduje się również inwestycje w zakresie dróg gminnych, w tym m.in. na terenie dzielnic: Bemowo, Bielany, Praga Południe, Wilanów, Włochy.

7.2.2. w zakresie ładu przestrzennego i gospodarki nieruchomościami

W 2014 r. i w latach następnych kontynuowane będą cele i zadania wynikające z Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem m.st. Warszawy na lata 2013-2017, w części dotyczącej komunalnego budownictwa mieszkaniowego. W ramach tego programu zakłada się budowę nowych budynków komunalnych w celu powiększenia gminnego zasobu lokalowego, co pozwoli na efektywniejsze gospodarowanie tym zasobem. Budowę budynków komunalnych planuje się w dzielnicach: Bemowo (ul. Pełczyńskiego), Praga Północ (ul. Jagiellońska), Wesoła (ul. Nizinna), Wola (ul. Sławińska).

Ponadto, będą prowadzone prace modernizacyjne, które poprawią stan istniejącego komunalnego zasobu mieszkaniowego.

7.2.3. w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska

Planowane w tej sferze przedsięwzięcia dotyczą m.in. ochrony przeciwpowodziowej Miasta. Zakłada się kontynuację budowy Bramy Przeciwpowodziowej w Porcie Praskim, modernizację Portu Czerniakowskiego oraz przebudowę istniejących wałów przeciwpowodziowych lewobrzeżnego odcinka rzeki Wisły. Ponadto, zostaną zaplanowane środki finansowe na zadania pn. Centrum Edukacji Leśnej przy ul. Rydzowej, budowę obiektu Leśnego Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt „Marysieńka” przy ul. Korkowej 170 oraz ochronę siedlisk kluczowych gatunków ptaków Doliny Środkowej Wisły w warunkach intensywnej presji aglomeracji warszawskiej.

W 2014 r. kontynuowane będą także prace związane z modernizacją i przebudową lewobrzeżnego bulwaru Wisły na odcinku od mostu Śląsko-Dąbrowskiego do ulicy Bolesć.

Przewiduje się, że środki finansowe zostaną również zaplanowane na realizację inwestycji związanych z rozwojem terenów zielonych, w tym m.in. na zagospodarowanie terenów zieleni wzdłuż Kanału Bródnowskiego wraz z budową zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w Dzielnicy Targówek, modernizację parku im. J. Polińskiego zlokalizowanego w rejonie ulic: Szaserów, Garwolińskiej i Kobielskiej w Dzielnicy Praga Południe. Celem realizacji tych zadań jest zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej, a także poprawa wizerunku miasta.

7.2.4. w zakresie edukacji

W 2014 roku i latach następnych będą kontynuowane działania zmierzające do zapewnienia nowoczesnej bazy dydaktycznej odpowiadającej określonym standardom. W związku z tym, działania inwestycyjne w zakresie edukacji będą koncentrowały się na budowie nowych obiektów oświatowych w najintensywniej rozwijających się dzielnicach Warszawy, w których występują największe potrzeby dotyczące miejsc w przedszkolach i szkołach. Wydatki zostaną zaplanowane na budowę szkół podstawowych m.in. przy ul. Zachodzącego Słońca w Dzielnicy Bemowo, przy ul. Ceramicznej, ul. Głębockiej, ul. Hanki Ordonówny w Dzielnicy Białołęka, przy ul. św. Urszuli Ledóchowskiej w Dzielnicy Wilanów. Zakłada się również kontynuowanie działań związanych z rozwojem obiektów przedszkolnych poprzez budowę placówek, m.in. przy ul. Drewnowskiego róg Sternhela w Dzielnicy Targówek, w os. Stara Miłosna w Dzielnicy Wesoła, przy ul. św. Urszuli Ledóchowskiej w Dzielnicy Wilanów.

Planuje się również modernizację bazy szkolnej i przedszkolnej oraz uzupełnianie bazy sportowej szkół (sale gimnastyczne).

W ramach planu inwestycji ogólnomiejskich środki finansowe zostaną przeznaczone, w szczególności, na modernizację obiektów Instytutu Głuchoniemych im. Jakuba Falkowskiego przy Placu Trzech Krzyży 4/6 oraz modernizację budynku szkolnego w Zespole Szkół Specjalnych nr 109 przy ul. Białobrzeszkiej 44.

7.2.5. w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Celem planowanych w 2014 r. działań inwestycyjnych jest sukcesywne podnoszenie standardu usług świadczonych przez podległe Miastu placówki opieki zdrowotnej. W ramach dotacji inwestycyjnych zakłada się kontynuację przebudowy, rozbudowy i modernizacji szpitali (Szpital Św. Rodziny, Warszawski Szpital dla Dzieci, Szpital Grochowski, Szpital Czerniakowski, Szpital Praski, Szpital Wolski).

W zakresie pomocy społecznej kontynuowane będą działania mające na celu przede wszystkim dostosowanie domów pomocy społecznej do obowiązujących standardów i przepisów przeciwpożarowych. Zakłada się również kontynuację programu obejmującego dostosowanie obiektów do wymagań właściwych dla funkcjonowania żłobków. W tym zakresie prowadzone będą prace modernizacyjne w kolejnych lokalizacjach. Kontynuowane będzie także zadanie polegające na adaptacji lokali i obiektów na nowe żłobki.

7.2.6. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego

W 2014 r. będą kontynuowane działania związane z rozwojem obiektów teatralnych (budowa Międzynarodowego Centrum Kultury Nowy Teatr) oraz uatrakcyjnieniem oferty w zakresie obiektów muzealnych (budowa Muzeum Warszawskiej Pragi). Zakłada się także przeznaczenie środków finansowych na I etap modernizacji obiektów Muzeum Historycznego m.st. Warszawy przy Rynku Starego Miasta.

7.2.7. w zakresie rekreacji i sportu

Zakłada się kontynuację działań związanych z rozwojem infrastruktury w tym obszarze poprzez realizację inwestycji dzielnicowych. W 2014 roku zostaną zaplanowane wydatki na ten cel w dzielnicach: Mokotów, Wawer, Włochy. Kontynuowana będzie budowa basenu i sali gimnastycznej przy ul. Niegocińskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w Dzielnicy Mokotów, budowa zespołu obiektów sportowych w Miedzeszynie w Dzielnicy Wawer oraz Fort Włochy - urządzenie otwartego terenu rekreacyjno-sportowego na terenie Dzielnicy Włochy.

8. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE WYNIKU BUDŻETOWEGO I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA

Zakłada się, że deficyt budżetowy na koniec 2014 r. będzie niższy w granicach 20% – 30% od planowanego na 2013 r. Tym samym planuje się obniżenie udziału deficytu w relacji do dochodów budżetowych do około 7-8 p.p.

Przewiduje się, że głównymi źródłami sfinansowania zakładanego deficytu budżetowego będą własne środki budżetowe z rozliczeń z lat poprzednich i środki zwrotne pochodzące głównie z międzynarodowych instytucji finansowych.

Zadłużenie Miasta na koniec 2014 r. w relacji do dochodów pozostanie na podobnym poziomie, jak w 2013 roku. Nominalnie kwotę zadłużenia zakłada się na 2014 rok nieco wyższą w porównaniu z kwotą na koniec 2013 roku, w relacji do dochodów zadłużenie będzie jednak zdecydowanie niższe niż odnotowane na koniec 2011 roku. Zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową Miasto będzie kontynuowało politykę systematycznej redukcji deficytu i ograniczania przyrostu zadłużenia.

Z grudniem 2013 r. zakończy się okres przejściowy dotyczący prawnej reglamentacji wysokości dopuszczalnego zadłużenia i jego obsługi, tj. okres, w którym stosowane były normy ostrożnościowe wynikające z ustawy z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych, tj. limit 60% wyznaczający maksymalną granicę zadłużenia i limit 15% w stosunku do obsługi długu. Dla okresu planistycznego od 2014 r. obowiązują nowe limity środków przeznaczonych na obsługę zadłużenia obliczane indywidualnie dla każdej jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z zasadami określonymi w art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. W świetle tych regulacji maksymalna wysokość wskaźnika obsługi zadłużenia dla Warszawy w relacji do planowanych dochodów ogółem budżetu w 2014 r. będzie warunkowana historyczną sytuacją budżetową Miasta z lat 2011, 2012 oraz 2013.

Przy ustalaniu indywidualnego limitu obsługi zadłużenia obowiązujące przepisy pozwalają na wyłączenia z ograniczeń, jakim podlegają wydatki na obsługę długu. Na podstawie art. 243 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, możliwe jest odliczenie spłaty zobowiązań zaciągniętych w związku z realizacją projektów finansowanych przy udziale środków z UE w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji tych środków. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.) w drodze ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. z 2012 r., poz. 1456) do limitu zadłużenia liczonego według nowego algorytmu nie zalicza się też wyemitowanych obligacji na rynkach zagranicznych (bez odsetek) przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed 1 stycznia 2010 r. Na mocy art. 36 ww. ustawy z 7 grudnia 2012 r. przy ustalaniu limitu obsługi długu można też wyłączyć wydatki bieżące ponoszone na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na podstawie ustawy o działalności leczniczej z 15 kwietnia 2011 r. Parametry przyjęte do planowania budżetu opracowano pod kątem wypełnienia przez Miasto normy wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych nie tylko w 2014 roku ale także w latach następnych z uwagi na kroczący charakter nowej reguły.

